

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, KOVAS – MARCH 14, 2013 • Vol. CIV Nr. 31 Kaina 1 dol.

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 03-13-2013

Kanadoje pristatytos turizmo galimybės Lietuvoje

Ottawa (URM info) – Lietuvos Respublikos ambasada Kanadoje kartu su Lietuvos valstybiniu turizmo departamentu turizmo parodos „Travel and Vacation Show“ metu kovo 9 dieną Ottawa konferencijų centre surengė turizmo galimybių Lietuvoje pristatymą. Seminaro dalyvius pasveikino LR ambasados Kanadoje įgaliotasis ministras Jonas Skardinskas, išsamų turizmo galimybių Lietuvoje pristatymą parėngė Valstybinio turizmo departamento Rinkodaros skyriaus vedėja Vaiva Bukelskytė.

Lietuvos ambasados Kanadoje atstovas Tomas Margaitis specialiai įrengtame stende parodos lankytojams pristatė aktyvaus poilsio sąlygas Lietuvos nacionaliniuose parkuose, galimybes ilsėtis ir pramogauti naujuose vandens pramogų parkuose ir SPA centruose Druskininkuose bei kituose Lietuvos miestuose, Baltijos jūros paplūdimiuose, papasakojo apie Jungtinių Tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizacijos (UNESCO) saugomus paveldo objektus. Ši paroda organizuojama jau daugiau kaip 15 metų ir yra didžiausias tokio pobūdžio renginys Ontario provincijoje.

Jonas Skardinskas (k.) ir Tomas Margaitis turizmo parodoje, Ottawa. LR ambasados Kanadoje nuotr.

Naujas popiežius neišrinktas ir po antro balsavimo

Vatikanas (AFP-AP-BNS) – Iš Siksto koplyčios kamino ėmė rūkti juodi dūmai: tai reiškia, kad naujas popiežius dar neišrinktas. Dūmai iš kuklaus varinio kamino, įrengto ant koplyčios stogo, ėmė virsti 10 val. 40 min. Greenwich laiku, po dviejų rytinių balsavimų uždaroje 115 kardinolų konklavoje. Kovo 13 dieną konklavoje jau buvo balsuojama du kartus, o pirmas balsavimas įvyko kovo 12 dieną.

Žinių apie popiežiaus rinkimus nekantriai laukia Šv. Petro aikštėje susirinkę žmonės. Nepaisant vis nulyjančio lietaus, tomis valandomis, kai turėtų pasirodyti dūmai virš Siksto koplyčios, aikštė prisipildė žmonių – nuo ryto būriuojasi piligrimai, atvykę iš įvairių šalių; prie jų prisijungia romiečiai bei Romoje gyvenantys katalikai studentai, dvasi-ninkai.

EPA-ELTA nuotr.

Dviguba pilietybė negalima

Vilnius (BNS) – Nepakeitus Lietuvos Konstitucijos, po Nepriklausomybės atkūrimo išvykusiems lietuviams negalima įstatymu išsaugoti Lietuvos pilietybės, jei jie įgijo užsienio šalies pilietybę. Tai kovo 13 d. paskelbė Lietuvos Konstitucinis Teismas. Tokį išaiškinimą prezidentės prašymu Konstitucinis Teismas paskelbė atsižvelgdamas į ankstesnę doktriną, jog dvigubos pilietybės atvejai turi būti ypač retos išimtys, o ne paplitęs reiškinys. Pasak

prezidentės patarėjos, tai reiškia, kad naujosios kartos emigrantai dvigubą pilietybę galėtų turėti, tik jei referendumu būtų pakeista Konstitucija. Pasaulio Lietuvių Bendruomenė (PLB) mano, kad dvigubos pilietybės įteisinimui reikės rengti referendumą, tačiau pirmiau turės būti sušvelninti reikalavimai Konstitucijos nuostatų pakeitimui. Tokią nuomonę išsakė PLB atstovė Lietuvoje Vida Bandis, komentodama paskelbtą KT išaiškinimą.

X Dainų šventė vyks Čikagoje

Čikaga (JAV LB KV info) – JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdyba praneša, jog X Dainų šventė vyks Čikagoje. Šventės, vyksiančios 2015 m. liepos 3–5 dienomis, organizacinio komiteto pirmininku išrinktas JAV LB Detroit apygardos narys Kastytis Giedraitis, meno vadovu – lietuvių meno ansamblio „Dainava“ vadovas ir dirigentas Darius Polikaitis.

Skelbiamas Lietuvos Mokslo premijų konkursas

Vilnius (LR ŠMM info) – Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija skelbia konkursą Mokslo premijoms, skiriamoms lietuvių kilmės mokslininkams ir LR pilietybę turintiems mokslininkams, gyvenantiems užsienyje, gauti. Kviečiamos užsienio šalių lietuvių bendruomenės, Lietuvos mokslo ir studijų įstaigos teikti siūlymus dėl kandidatų mokslo premijoms gauti.

Konkurso metu numatoma skirti 3 iš galimų 5 premijų: premiją už pastarojo dešimtmečio pasiekimus mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros veikloje humanitarinių ir socialinių mokslų srityse; premiją už pastarojo dešimtmečio pasiekimus mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros veikloje fizinių, biomedicinos ir technologinių mokslų srityse; premiją už viso gyvenimo nuopelnus mokslui ir pasiekimus humanitarinių ir socialinių mokslų srityse; premiją už viso gyvenimo nuopelnus mokslui ir pasiekimus fizinių, biomedicinos ir technologinių mokslų srityse bei premiją už mokslo pasiekimų ir patirties sklaidą. Premijos dydis – 13,000 Lt. Informaciją apie konkursą galima rasti ŠMM interneto svetainėje adresu www.smm.lt/konkursai/ kiti.htm

Valiutų santykis
1 USD — 2.64 LT
1 EUR — 3.45 LT

Į didelę mugę –
mažais žingsneliais – 12 psl.

ŠIAME NUMERYJE:

- Tema: 23-eji nepriklausomybės metai – 2, 15
- Draudimais mažai ką laimėsi – 3
- Prieš 40 metų – 3, 13
- Kovo 11-oji Detroit, MI, ir Los Angeles, CA – 4–5
- BAFL naujienos – 4
- „Skautybės kelias“ – 6
- „Draugo“ lietuviukai – 7
- VLIK'o veikla – storoje knygoje – 8
- Keleiviai (12) – 13
- S. Lozoraitis: Vilties ambasadorius – nuo nulio į ateitį – 14–15

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Geriau vieną mažą žvakę žjebti, negu tamsą keikti. – Konfucijus

Redakcijos žodis

Jau du dešimtmečius neužsidaro Lietuvos valstybės istorijos archyvo durys. Dažniausiai jas praveria giminės medžių norintys turėti lietuviai. Anksčiau didžioji dauguma lankytojų atvykdavo iš svetur. Vėliau, įsikūrus Bajorų sąjungai, atsirado tokių, kurie panorą sužinoti, ar ir jie neturi bajoriško kraujo. Dar vėliau giminės medžių užsimanė turėti ir tie, kurie nesitiki tarp savo protėvių rasti kilmingųjų. Užtat šiandien archyve vis dažniau apsilanko jaunesni žmonės. Todėl Lietuvos archyvų skaityklos – sausakimšos, o panorusiems turėti profesionalo sudarytą giminės medžių tenka palaukti ne vieną mėnesį. Iš dalies taip yra dėl to, kad, kaip pastebi Lietuvos valstybės istorijos archyvo darbuotoja Neringa Češkevičiūtė, „Google“ giminės medžio dar negali sudaryti. Tai labai sunkus, rankinis ir itin kruopštus darbas, prieš kurį dar reikia atlikti ir namų darbus – išklausinėti artimuosius, sužinoti, kur ir kada žmogus buvo krikštytas ir pan. Džiugu, jog ne vienas jaunas žmogus giminės medžių sudarymo nepatikį profesionalams, bet ryžtasi į savo šaknų paieškas leisti pats.

Vyr. red. **Dalia Cidzikaitė**

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5532

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00
JAV

metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00
Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00
Kanadoje (USD)

metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00
• 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu

metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00
• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00
• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu

metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

metams \$70.00

Vyriausioji redaktorė – Dalia Cidzikaitė
dalia.cidzikaitė@gmail.com

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien,

nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako.

Skelbimų kainos atsiunčiamos

gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja.

Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El. paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

TEMA: 23-EJI NEPRIKLAUSOMYBĖS METAI

D. Grybauskaitė: Tikrai verta savimi pasididžiuoti

„Sunkmečio metu elgėmės atsakingai, greitai susitvarkėme ir tai padarėme patys. Tad tikrai verta savimi pasididžiuoti, pasidžiaugti ir labiau pasitikėti. Mums trukdo pernelyg aštri savikritika ir pasitikėjimo stoka“, – sako prezidentė Dalia Grybauskaitė pokalbyje su Delfi.lt vyr. redaktore **Monika Garbačiauskaite-Budriene**.

– **Lietuvos valstybė švenčia 23 metus. Kokie didžiausi mūsų pasiekimai per šiuos metus? Kas, Jūsų manymu, trukdo valstybei judėti į priekį dar greičiau? Ko trūksta?**

– Nužengėme daug toliau nei 23 metai. Tai buvo didžiulis istorinis šuolis Lietuvai. Lietuva sugebėjo patekti tiek į Europos valstybių šeimą, tiek į NATO – mes tapome verti tų organizacijų. Mus pripažino – mūsų reformas, mūsų vystymosi kokybę. Mes, lietuviai, esame labai savikritiški, visada visko norime greitai ir iš karto. Tai yra geras bruožas, nes tuomet neužmiegi ant laurų, esi stumiamas poreikio dar kažką keisti. Per 23 metus padarėme gerokai daugiau, nei galėjome išivaizduoti, kitos valstybės tokias reformas darė net šimtmečiais.

Kai grįžtu iš užsienio kelionių ir matau nenušienautą oro uosto žolę, po kiek laiko ima erzinti, kad neturime net normalaus oro uosto, tačiau yra daug daugiau dalykų, kuriais galima džiaugtis ir didžiuotis. Mus, Baltijos šalis, europiečiai mato kaip labai greitai kintantį, atsakingą regioną (ypač krizės metu), galimą pavyzdį Europai ir pripažįsta mūsų pranašumą. Tai, ko mes apie save turbūt niekada nedrįstumėm pasakyti. Sunkmečio metu elgėmės atsakingai, greitai susitvarkėme ir tai padarėme patys. Tad tikrai verta savimi pasididžiuoti, pasidžiaugti ir labiau pasitikėti. Mums trukdo pernelyg aštri savikritika ir pasitikėjimo stoka. Puiki šalis, graži gamta, darbštūs žmonės – taip mus mato užsieniečiai. Atrodome daug geriau, nei patys apie save galvojame. Trukdžius susikuriame patys – net išorinių jėgų nereikia: tai korupcija, reformų ir jų tęstinumo stoka. Po kiekvienų rinkimų padarome žingsnelį į priekį ir po to du atgal. Tęstinumo nebuvimas, mėginimas griauti, kas iki tol buvo padaryta, Lietuvoje ryškesnis nei kaimyninėse šalyse ir mums kenkia.

– **Kokie iššūkiai laukia valstybės su tokiais emigracijos mastais? Kaip ji atrodys po 50 metų ir ar kalbės lietuviškai? Kas tokiais sąlygomis gali padėti stiprinti valstybingumą?**

– Esu įsitikinusi, kad ir po 50, ir po 100 metų Lietuva kalbės lietuviškai – lietuvių kalbą, kultūrą, tapatybės simbolius sugebėjome išsaugoti per visus juodžiausius mūsų istorijos laikus, ir šito niekas iš mūsų niekada neatims. Emigracija yra visapusiškai skausmingas reiškinys – ir ekonominiai, ir kvalifikuotos darbo jėgos praradimai, neigiamos nuotaikos visuomenėje, kurios veikia žmonių motyvaciją ir valstybės vystymąsi. Aktyviausias sluoksnis išvyksta iš Lietuvos. Bet emigracija lėtėja – štai pernai išvyko 43,000, o grįžo 21,000 žmonių. Tai veikia ir suprastėjusi ekonominė padėtis Vakaruose. Tikiuosi, kad Lietuva sugebės sustabdyti emigracijos srautus, o tapatybė išliks – išsaugosime savo seną, gražią kalbą.

– **Kokia Jūsų prognozė Lietuvos politiniam gyvenimui artimiausiam penkmečiui? Kokios asmenybės lems jo eigą?**

– Keičiasi politinės kartos – vyresnioji karta kiek užtruko, o jaunesnioji neateina. Susidaro vakuumas, kurį pradeda užiminėti populistai-gelbėtojai, neturintys nei noro, nei tikslo valdyti valstybę, tokie minios šaukliai, besipriešinantys idėjoms ir sakantys „ne“ bet kam. Panašus reiškinys matomas ir Vakaruose. Atsiranda vienadienių, sezoninių junginių. Tai blogas ženklas mūsų politinei sistemai ir valstybės politinei ateičiai. Į politiką atėję žmonės turi suprasti, kad ateina dirbti valstybei ir žmogui, o ne ieškoti valdžios ir pinigų. To nėra ir tai pavojinga. Norėtuši, kad ir tradicinės, ir naujos partijos suprastų politinio vadovavimo atsakomybę – be tikrų vadovų valstybė negalės būti konkurencinga ir dirbti savo žmoniems. (...) Politinės kultūros ir demokratijos stoka rodo, kad esame jauna valstybė.

– **Kaip vertinate naujosios Vyriausybės darbą? Kokios naujovės Jums kelia susirūpinimą, o kokios atrodo priimtinos?**

– Tai koalicinė Vyriausybė, o tokioms vyriausybėms visuomet sunku dirbti. Kol nepraėjo 100 dienų, norėčiau susilaikyti nuo griežtesnio žodžio – dar anksti vartojant rezultatus. Ryškesnė politinė Vyriausybės klaida yra diskriminacinis lietuvių kalbos egzaminų palengvinimas. Manęs nusteina, kad dėl jo iš karto kreiptasi į teismą. 29 Konstitucijos straipsnis numato, kad negalima teikti privilegijų lyties, rasės, tautybės, kalbos pagrindu. Todėl Vyriausybė neturėtų dalyti privilegijų nei vienai mažumai kitų sąskaita. Didžiausia atsakomybė šioje Vyriausybėje tenka socialdemokratams. (...)

– **Ar galima tikėtis, kad šios Vyriausybės sprendimai duos teigiamų rezultatų Lietuvos ekonomikai? Kokie veiksmai galėtų būti didžiausias postūmis? Ar realus Lietuvos planas įsivesti eurą 2015 m.?**

– Šiai Vyriausybei pasisekė. Krizės laikotarpis pasibaigė ir Lietuvos ekonomika ima augti. Todėl jai bus daug lengviau – ji eis kaip lėktuvas pavėjui: nebus tokio streso ir spaudimo taupyti. Tikiuosi, kad Vyriausybė tuo pagrindu ir pasinaudos. 2015 m. yra tinkamas laikas euro įvedimui, nes po to prasidės priešrinkiminių laikotarpis ir bus daug sunkiau tai daryti. Yra daug gerų sumanymų ir idėjų energetikoje, kurias galima būtų tęsti arba peržiūrėti ir patobulinti. Energetika vis tiek išliks viso ekonomikos vystymosi pagrindas, o ekonominis vystymasis lems politinį stabilumą. (...)

– **Kurį iš dabartinių Lietuvos energetinės nepriklausomybės projektų laikote sunkiausiu įgyvendinamu ir mažiausiai įtikinamu?**

– Sunkiausiai įgyvendinamas yra bendro visų politinių jėgų sutarimo energetikos klausimais „projektas“. Kai jo nėra arba jis pateikiamas įvairiai, stringa viskas. Sugebėjome susitarti dėl NATO, dėl kitų svarbių dalykų, o energetinio savarankiškumo strategiją kiekvienas Seimas priima, o naujasis mėgina iš naujo tikrinti, ir sustojame. Ir taip jau 20 metų. O tuo naudojasi mūsų kaimynas, nuo kurio

priklausome: kelia mums kainas, išsukinėja rankas, daro įtaką politikai... Tokia maža valstybė kaip Lietuva turi būti mišrios energetikos šalis, turėti vien tik alternatyvią energetiką – per brangu. Turi būti mišinys iš tradicinio kuro, biokuro ir kitų šaltinių. Mes net bijome iširti, ką turime savo žemės gelmėse – vyksta pasipriešinimas. Tai, sakyčiau, neišprusimo ir, deja, lobistų įtakos dalykas. (...) Reikia užbaigti energetikos sistemos rinkos kūrimą, kurį pradėjome: elektros rinka lyg ir pradėjo veikti, bet nėra nei dujų, nei šilumos rinkos. Kol kas strateginiuose klausimuose stoviniuojame vietoje. Svarbiausia, kad būtent energetinė priklausomybė lemia ir politines įtakas šalies gyvenimui – per energetiką, per pinigus, per lobizmą, per korupciją veikiama mūsų politika ir rinkimų sistema. (...)

– **Ši Vyriausybė kol kas netarė kategoriško „ne“ atominei elektrinei. Kaip planuojate pakeisti Lietuvos gyventojų nuomonę dėl atominės elektrinės statybos, jei bus nutarta šio projekto neatsisakyti?**

– Viskas remiasi į energetinę strategiją: turime apsispręsti, ar Lietuva išliks atominės energetikos šalimi, ar apsisieime be to. Viskas priklauso nuo to, kiek sąžiningai padarysime skaičiavimus ir ar visos politinės jėgos sutars, kaip Lietuva turėtų energetiškai vystytis. Ir tada reikia kalbėtis su žmonėmis, duodant jiems realią, sąžiningą informaciją, o ne taip, kaip buvo padaryta. (...) Svarbiausias klausimas ne tas, ar bus atominė, o tas, ar mes realiai siekiame energetinės nepriklausomybės.

– **Ar Lietuvos spec. struktūros yra pajėgios tas įtakas užkirsti, stabdyti ar bent jau nuodugnai stebėti? Ar Jus tenkina Valstybės saugumo departamento veikla? Ar Jus tenkina už valstybės saugumą atsakingų žinybų bendradarbiavimas?**

– Gyvename globaliame pasaulyje, todėl blokuoti nėra lengva. Reikia žinoti, kas vyksta, teikti informaciją politikams, kad jie galėtų priimti sprendimus, ir tai yra daroma. Institucijos dirba ir daro, ką gali, politikai gauna informaciją. Problema ta, kad labiau paveikiami tie, kas daro sprendimus žemesnėje grandyje – tai daug sunkiau suvaldoma. Visada pirmenybę teikiau kovai su korupcija, neteisėtu praturtėjimu. Išaugome iš juodo reketo laikų, bet neišaugome iš baltųjų apykaklių korupcijos. (...)

– **Anksčiau esate kalbėjusi apie oligarchų įtaką Lietuvoje. Ar jų įtaka pastaraisiais metais kaip nors kito, ar jie linkę veikti per žiniasklaidą?**

– Įtaka mažai keičiasi, keičiasi oligarchų grupuotės, kurios prieina prie politinių jėgų, pasikeitus valdžiai. Oligarchinės grupuotės persigrupuoja, mėgina bendradarbiauti su naujos Vyriausybės atstovais. Jų interesas yra dominuoti, valdyti ir pumpuoti pinigus, jiems nelabai svarbu, kas yra valdžioje. (...) Kol bus pažeidžiamų politikų ir pareigūnų, tol oligarchiniai junginiai turės erdvę daugintis ir egzistuoti. Jie yra mūsų politinės kultūros atspindys.

– **Lietuvoje vyksta diskusijos dėl globos namų reikalingumo. Ar, Jūsų nuomone,**

Nukelta į 15 psl.

Vilniaus miesto taryba nutarė, jog nacionalistai gali savo eitynes Kovo 11-ąją rengti tik Upės gatvėje, ne Gedimino prospekte, ne Pilies ar Didžiojoje gatvėse. Dėl nutarimo galima dar ginčytis, bet ne dėl valdžios negebėjimo laiku priimti deramus sprendimus dėl piliečių susirinkimo laisvės.

Vilniaus meras Artūras Zuokas pažymėjo, kad Upės gatvė ateityje „bus pagrindinė vieta tokio pobūdžio eitynėms“. Klausiamas, ar tai reiškia, kad demonstracijų Gedimino prospekte nebus leidžiama rengti nei nacionalistams, nei gėjams, nei socialdemokratams gegužės 1-ąją, Zuokas numekeno, kad „šiandien pagal galiojančią tvarką yra taip. Be abejo, jeigu tvarka keisis, matyt, bus kitaip (...). Kiekvienas renginys ir jo organizatoriai turi tam tikrą specifiką ir tam tikrą reglamentą, įskaitant ir saugos reikalavimus. Taigi, priklausomai nuo renginio, nuo jo masto, dydžio yra parenkama vieta.“ Kitaip tariant, nėra nustatyta tvarka, nėra jokių galiojančių reglamentų ar taisyklių, viskas priklausys nuo Vilniaus tarybos narių geros ar blogos nuotaikos tomis dienomis, kai bus priimami sprendimai. Neva gyvename teisinėje valstybėje, bet teisinėje valstybėje aiškios taisyklės galioja visiems, ir nėra kalbų apie kiekvienos eitynės „tam tikrą specifiką ir tam tikrą reglamentą“.

Jau daugiau negu ketverius metus nesutariama dėl eitynių, ar tai būtų nacionalistų ar gėjų, ir kur jas galima rengti bei kokiomis aplinkybėmis. Nei Vilniaus miesto taryba, nei buvusi Vyriausybė nesiteikė priimti principinių nutarimų, o tenkinosi laikiniais, *ad hoc* sprendimais, nors akivaizdu, jog eitynių klausimas neišnyks.

Eitynės yra intymiai susietos su minties ir susirinkimo laisve, kurią užtikrina Lietuvos Konstitucija, pabrėždama, kad negalima „tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų pagrindu“ varžyti esminių teisių. Eitynės ir demonstracijos nėra onanistinės pratybos, slapti uždaro sektos susirinkimai, kur pašaliniai nepageidaujami. Eitynės rengiamos miesto centre, pagrindinėse gatvėse, siekiant pagauti žmonių, valdžios ir žiniasklaidos dėmesį. Demonstracijos ir mitingai rengiami prie Seimo, Vyriausybės rūmų ir Prezidentūros, nes piliečiai turi teisę reikšti savo mintis ten, kur jie bus matomi ir girdimi.

Paskutiniais okupacijos metais valdžia leisdavo

Draudimais mažai ką laimėsi

KĘŠTUTIS GIRNIUS

Lietuvos laisvės lygai rengti mitingus nuošaliame Kalnų parke, tuo užtikrindama, kad praeiviai neišgirstų valdžiai nemalonių minčių. Šiuo atžvilgiu Upės gatvė nesiskiria nuo Kalnų parko. Vieninteliai praeiviai – bėgikai ir savo šunis vedžiantys žmonės. Gaila, kad homofobams ir politinio korektiškumo cerberiams leidžiama pristesti savo valią valstybei.

Reikia lygybės ir pačios didžiausios pagarbos susirinkimo ir žodžio laisvei. Lygybės tikrai nėra. Neabejoju, kad socdemai gautų leidimą gegužės 1 d. rengti eitynes Gedimino prospekte, kad nebūtų ribojamos kitų pagrindinių partijų pastangos rengti mitingus, kur jos nori. Antra vertus, lygybė nėra absoliuti ar vienintelė vertybė. Jei būtų nutarta drausti visas eitynes Gedimino prospekte, visų Lietuvos piliečių minties ir susirinkimo laisvė būtų nepagrįstai ribojama.

Zuokas minėjo saugos reikalavimus kaip galimą priežastį skirtingai žiūrėti į demonstrantus. Svarbūs du dalykai. Pirma, Lietuvoje demonstracijos ir piketai yra taikūs, paskutinis didesnis smurto proveržis buvo 2009 m. pradžioje prie Seimo rūmų. Antra, galima skirti ypatingą vietą eitynėms, jei manoma, kad eitynių dalyviai patys griebis smurto. Bet jei jie bus smurto aukos, o ne smurto tojai, valdžia privalo užtikrinti jų saugumą įprastoje eitynių vietoje.

Gali būti išimčių. Ypatingų valstybinių švenčių proga gal leistina riboti eitynes ir demonstracijas, neleisti jų rengti pagrindinėje miesto aikštėje ir gatvėje. Tai pateisintų draudimą žygiuoti Gedimino prospekte, bet ne Pilies ar Didžiąją gatvę. Išimtį galėtų pateisinti grėsmė valstybei, jei pradėtų įsitvirtinti prieš demokratiją nukreiptos jėgos.

Lietuvoje radikalai dešiniuosius partijoms nesiseka. Jos ne kartą neįveikė 5 proc. slenksčio, o per 2012 m. Seimo rinkimus laimėjo šiek tiek dau-

giau negu 1,5 proc. balsų. Šiuo atžvilgiu Lietuva atrodo lyg politinio nuosaikumo oazė. Per pastarąjį dešimtmetį radikalios dešiniuosios partijos, kurios atkakliai priešinosi imigracijai, kalba apie Europos islamizacijos grėsmę, laimėjo ženklias pergalės Skandinavijos šalyse ir Olandijoje. Suomijoje – „Tikrieji suomiai“, Danijoje – „Liaudies partija“, Norvegijos „Pažangos partija“, Olandijoje „Laisvės partija“ laimi daugiau negu 10 proc. balsų.

Net ksenofobiška Švedijos demokratų partija per 2010 m. rinkimus surinko beveik 6 proc. rinkėjų. Negalima vadinti Nacionalinio susivienijimo „Už Lietuvą Lietuvoje“ nacistiniu, ksenofobišku ar ekstremistiniu. Gintaro Songailos pažiūros man yra svetimos, net atgrasios, bet absurdiška jį vadinti neonaciu ar rasistu. Nacionalistinėse eitynėse dalyvauja neonaciai ir jų gerbėjai, bet jie nesudaro dalyvių daugumos.

Idėjų kovos nelaimėsi draudimais. Tai supranta prezidentė Dalia Grybauskaitė, kuri siekia paveikti, ne tik smerkti eitynių dalyvius. Pasak prezidentės, nieko blogo, jei „jaunimas nori parodyti meilę Lietuvai gatvėse, neskriausdamas kitų, be įžeidžiančių lozungų“. Ji ragina jaunimą daugiau reikšmės skirti šūkiui „Lietuviai – Lietuvai“ negu „Lietuva – lietuviams“ ir įsisąmoninti, kad „kiekvienas pilietis, mylintis Lietuvą Tėvyne, čia gimęs, gyvenantis, dirbantis jai, yra brangus vienodai“.

Sveikintini tokie sumanymai kaip Lietuvos žydų bendruomenės nutarimas Sinagogoje švęsti Kovo 11-ąją. Buvusių getų kalinių ir koncentracijos stovyklų sąjunga pažymi, kad „likome gyvi, nes mus išgelbėjo Lietuvos žmonės, todėl labai brangiame mūsų krašto nepriklausomybę. Tik po Kovo 11-osios vėl pasijautėme laisvi“. Kuo daugiau tokių renginių, tuo geriau.

Nacių gerbėjai dar nesupranta, kad, jei jų didvyriai būtų laimėję karą, negirdėtume šūkio „Lietuva – lietuviams“. Nebūtų Lietuvos, nes didesnis Lietuvos teritorijos dalis būtų tiesiogiai inkorporuota į Reichą. Čia nebūtų ir lietuvių, kuriuos naciai laikė rasistiniu požiūriu menkaverte tauta, tad ketino jų daugumą arba bent tuos, kurių anksčiau neišžudė, perkeldinti už Uralo.

Alfa.lt

Šiandien spaudos puslapiams mirgant nuo žinių apie netikėtą popiežiaus Benedikto XVI atsistatydinimą, ko Katalikų Bažnyčioje nebuvo jau daugiau nei 600 metų, prisiminiau kitą atsistatydinimą, kokio iki šiol iš viso nėra buvę istorijoje. Tai įvyko 1974 m. rugpjūčio 9 d. JAV prezidentui Richard Milhous Nixon Kongreso akivaizdoje ir per TV visai tautai pranešus: „I resign the presidency today.“

Daugiau nei 200 metų turinčioje Amerikos istorijoje turbūt nebuvo kontroversiškesnio, net atsistatydinti priversto prezidento, tuomet spaudos ir kone visų piliečių pasmerkto, negailestingu „Tricky Dick“ vardu pravardžiuojamo Nixon. Popiežius Benediktas XVI išėjo į poilsį, užsitarnavęs garbingą popiežiaus emerito vardą. Nixon tai nepavyko – praėjus 20 metų po visuotinio jo pasmerkimo, jis mirė 1994 m. balandžio 22 d.

Praėjus 100 metų nuo Nixon gimimo (1913 m. sausio 9 d.), istorikai ir kai kurie politologai į jį žiūri jau visai kitaip ir pripažįsta, kad, nors klaidų, kaip ir Vatikane, buvo padaryta, Nixon bent paliko pasaulį saugesnį ir taikesnį, negu jis jį atrado pradėjęs eiti prezidento pareigas. Sąžiningi istorikai pradeda matyti, kiek ilgai Nixon tarnavo Amerikos žmonėms ir jų gerovei.

1946 m. Nixon buvo išrinktas į JAV Atstovų rūmus. Laimėjęs pirmą savo politinę kovą, jis buvo paskirtas būti komiteto, tiriančio priešamerikietišką (Unamerican) veiklą politikoje, nariu. Nixon pastangų dėka 1950 m. už melagingus parodymus teismas penkeriems metams kalėjimo nuteisė slapta agentą komunistą Alger Hiss. 1951 m. Nixon kandidatavo į JAV Senatą ir nugalėjo atkaklią priešinę demokratę Helen Douglas net 600,000 balsų persvara. Artėjant 1952 m. prezidento rinkimams, respublikonų kandidatas Dwight D. Eisenhower pasirinko taip pagarsėjusį Nixon būti savo viceprezidentu. Rinkimus prieš demokratą Adlai Stevenson Eisenhower laimėjo daugiau nei 6 mln. balsų persvara. Praėjo ketveri metai, ir Eisenhow-

Prieš 40 metų

ALEKSAS VITKUS

er/Nixon pora vėl laimėjo rinkimus prieš tą patį Stevenson, šį kartą – jau 9 mln. persvara.

Pirmą savo politinį pralaimėjimą Nixon patyrė 1960 m., kai demokratas John F. Kennedy šiaip taip išplėšė pergalę su labai maža – vos 115,000 balsų – persvara iš 34 mln. kiekvieno kandidato balsų. Skaiciai rodė, kad jei Nixon būtų laimėjęs Texas ir Illinois valstijoje, pergalė būtų jo. Pikti liežuviai kalbėjo, kad Čikagoje ir Austine už Kennedy balsavo net mirę demokratai.

1962 m. Nixon pralaimėjo California gubernatoriaus rinkimus. O kai prez. Johnson, nematydamas, kaip baigti dar Kennedy kadencijoje pradėtą karą Vietname ir 1968 m. atsisakė kandidatuoti į prezidentus, Respublikonų partija kandidatu parinko buvusį Eisenhower viceprezidentą Nixon. Taip jis vėl sugrįžo į aktyvią politiką.

Prieš 1968 m. rinkimus demokratų kandidatas Hubert Humphrey paskelbė sustabdysiąs bombardavimą Vietnamu. Tai balsuotojus paveikė taip, kad buvo neįmanoma nuspręsti, kas laimės rinkimus. Nixon ir Humphrey abu surinko po 31 mln. balsų, su labai maža – pusės milijono – balsų persvara laimėjo Nixon. Trečias kandidatas, aršus pietietis segregationistas George Wallace, surinko beveik 10 mln. balsų. Nixon Vietnamo karo klausimą paveldėjo iš prez. Johnson. Jo nelaimė buvo ta, kad jis tapo prezidentu tuo laiku, kai Amerikos visuomenė virė didžiuliu nepasitenkinimu dėl neįmanomo laimėti karo, bet balsuotojams, matyt, patiko Nixon posakis, kad „pirmoji visų amerikiečių civilinė laisvė yra būti laisvu nuo vietinio smurto“.

Nixon vidaus politikai labai kenkė ir faktas, kad Senate ir Atstovų rūmuose daugumą turėjo demokratai. 1968 m. Vietkongui pradėjus stiprų puolimą prieš Saigoną, Nixon slapta pradėjo stipriai bombarduoti Vietnamo kaimynės Kambodžos teritorijoje saugiai besijaučiančius Vietkongo dalinius. Bet kai tai paviešino liberali spauda, iki tol didžiuosiuose miestuose ir daugelyje universitetų vykusios demonstracijos tapo dar triukšmingesnės, dažnai privedusios prie teroristinių veiksmų, pareikalavusių žmonių aukų.

Trukdomas Kongreso priimti naujus įstatymus vidaus rinkoje, Nixon stengėsi kaip nors ir kuo greičiau baigti Vietnamo konfliktą. 1969 m. prasidėjusios derybos Paryžiuje kol kas nedavė jokio konkretaus sprendimo. 1972 m. vasarą Vietnamą paliko paskutiniai JAV sausumos kariuomenės daliniai. Tais pačiais metais buvo panaikinta ir privaloma karinė prievolė šalyje.

Nixon kelionė į Kiniją 1972 m., kur jis susitiko su premjeru Chou En-Lai, atidarė Kiniją ne vien Amerikai, bet ir visam pasauliui. Nixon prisidėjo ir prie priešiško su Sovietų Sąjunga sumažinimo, kai, sugrįžęs iš Kinijos, jis nuskrido į Maskvą susitikti su Leonid Brežnev ir išjudino įstrigusią bendrą nusiginklavimo programą. Tai davė vaisių kitais metais, Brežnev lankantis Amerikoje buvo pasirašyta SALT sutartis, leidusi apriboti strateginius ginklus.

Nepaisant visų liberalios žiniasklaidos, ACLU ir didžiųjų AFL-CIO darbininkų unijų, teroristų ir anarchistų pastangų, nukreiptų prieš Nixon, 1972 m. prezidento rinkimus prieš demokratą George McGovern Nixon laimėjo didžiule 18 mln. balsų persvara. Nixon pražudė dar prieš rinkimus, birželio 17 d., įvykęs išilaužimas į Watergate pastatų komplekse Washington, DC esančią Demokratų partijos centro įstaigą. Išilaužimo metu buvo sulauktyti penki Nixon bendrininkai. Po to Baltųjų rūmų

Nukelta į 13 psl.

TELKINIAI

Detroit, MI

Tikėjime laisve

Prisiminta Kovo 11-osios sukaktis

REGINA JUŠKAITĖ-ŠVOBIENĖ

*Kovo 11-oji buvo laisvės gležnutės pradžia,
Dabar – valstybės gražiausioji šventė.
Pakilę iš pančių, prabudę nakčia,
Nepavarkime Laisvėj gyventi!*

skroblas, 2009

1990 m. kovo 11 d. sukaktis – Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 23-osios metinės – buvo paminėta sekmadienį, kovo 10 d., Šv. Antano lietuvių parapijos patalpose, Detroit, MI. Minėjimas pradėtas iškilmingomis šv. Mišiomis parapijos koplyčioje, kurias aukojo parapijos klebono kun. Gintaro Antano Joniko draugas kun. Egidijus Arnašius, atvykęs iš Dublin, Ireland (kovo 10 d. svečias vedė Gavėnios rekolekcijas Šv. Antano koplyčioje). Kun. Arnašius tik neseniai grįžo iš Romos, kur piligrimų delegacija iš Lietuvos paminėjo žemaičių krikšto 600 metų sukaktį.

Mišių skaitinius skaitė parapijos tarybos pirmininkas Antanas Strakšys. Kun. Arnašius pasidalino išpuoštais apie savo piligriminę kelionę į Romą. Su juo kartu vyko 700 asmenų ir 40 dvasiškių delegacija iš Lietuvos. Jis pabrėžė, kad žemaičių krikštas yra svarbus ne tik žemaičiams, bet ir visai Lietuvai. Kunigas pateikė įdomų palyginimą: prieš 600 metų, kai Žemaitijos žmonės buvo krikštijami, nebuvo popiežiaus ir dabar, lietuvių delegacijai lankantis Romoje, taip pat neturime popiežiaus. Mišios baigtos visų maldininkų sugiedota Tautos giesme.

Po Mišių parapijos salėje susirinko gražus būrys dalyvių. Salę puošė šių eilučių autorės specialiai šiam minėjimui padarytas atminimo stalas. Minėjimui sumaniai vadovavo Antanas Strakšys. Prieš invocaciją jis pakvietė svečią kun. Arnašį ir įteikė ženkliuką su šv. Antano atvaizdu, kuris svečiui primins parapijos dvasios globėją šv. Antaną, bei maldos kortelę viešnagai Detroit prisiminti.

Kun. Egidijus Arnašius pasirašo savo kompaktinėje plokštelėje „Nemunais į laisvę“.

R. Juškaitės-Švobienės nuotr.

A. Strakšys trumpai papasakojo kun. Egidijaus gyvenimo kelią. Egidijus Arnašius gimė 1968 m. balandžio 12 d. Žemaitijoje. 1996 m. išventintas į kunigus. 1996–2000 m. kun. Arnašius mokykloje dėstė tikybą. Jis – pirmas iš kunigų, kuris išleido savo kūrybos kompaktinę plokštelę „Iš tavo rankų“ (1998 m.). Kun. Arnašius yra žinomas daugelio jaunimo bei vyresnių mėgstamų dainų, giesmių autorius bei atlikėjas, puikiai groja gitara. Yra taip pat išleidęs muzikinę plokštelę „Nemunais į laisvę“. Ši plokštelė buvo skirta Evangelijos žinios Lietuvai tūkstantmečiui. Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija už nuopelnus garsinant Lietuvos vardą ir telkiant lietuvius Airijoje, kun. Arnašį apdovanojo garbės ženklu „Lietuvos tūkstantmečio žvaigždė“. 2005 m. kun. Arnašius buvo paskirtas Airijos Lietuvių Bendruomenės misijos kapelionu. Airijoje jis rūpinasi lietuvių sielovada, kur kiekvieną sekmadienį Šv. Andriejaus bažnyčioje vyksta lietuviškos šv. Mišios. Taip pat kunigas nuolat važiuoja ir į kitus Airijos bei Šiaurės Airijos miestus ir miestelius, burdamas lietuvius lietuviškoms šv. Mišioms.

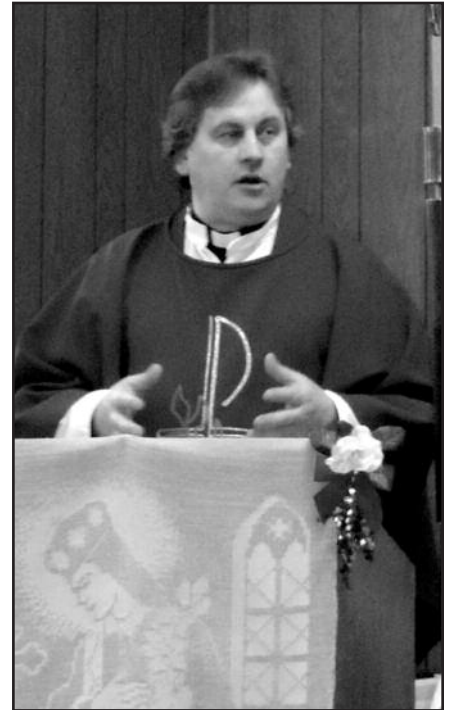
Po invocacijos tylos minute prisiminti ir pagerbti žuvusieji už Lietuvos

laisvę, padėkota už Kovo 11-ąją. Meninę dalį atliko seselė vienuolė Zosė Strakšytė ir Ričardas Strakšys jaunas.

Baigdamas Kovo 11-osios Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 23-ąsias metines, A. Strakšys padėkojo rengėjams ir dalyviams. Minėjimas baigtas „Nežinomo kareivio malda“.

Telieka ši diena visiems lietuviams svarbi. Kovo 11-oji, kaip ir Vasario 16-oji, yra brangi, minėtina bei nepamirštama šventė. Kovo 11-ąją išsipildė mūsų tautos siekis – Lietuva iškovojo laisvę, nepriklausomybę, galimybę pati kurti savo valstybės gyvenimą. Šios 23-osios metinės tegul mums primena tuos, kurie parodė daug drąsos ir meilės mūsų Tėvynei jai sunkią valandą. Laisvės dykai negausi, ją reikia atpirkti krauju. Tokios šventės kaip Kovo 11-oji jungia lietuvius visame pasaulyje. Visuomet būkime vieningi! Dirbkime parapijose ir organizacijose bei nepamirškime svarbių datų!

Nors minėjimas buvo trumpas, tačiau prasmingas. Džiaugiamės, kad mūsų nedidelė parapija vis dar sugeba suruošti ir mini visas mūsų tautiečiams svarbias lietuviškas šventes bei sukaktis. Po minėjimo buvo vaisės, kurias parūpino Dievo Apvaizdos parapijos šeimininkė Regina Greenhalgh. Minėjimą ruošė Šv. Antano parapijiečiai.

Kun. Egidijus Arnašius sako pamokslą.

BAFL naujienos

Baltic American Freedom League (BAFL) – Amerikos baltų laisvės lygos pakviestas, JAV Atstovų rūmų narys demokratas Adam Schiff sutiko būti Atstovų rūmų grupės „Baltic Caucus“ kopirmininku. Kitas kopirmininkas yra Kongreso narys respublikonas John Shimkus. Tai didelis laimėjimas, nes dabar šiam Lietuvai svarbiam komitetui vadovaus abu lietuvių kilmės kopirmininkai! Kongreso nario Schiff proseneiliai gimė Ukmergėje, jis jau yra lankęsis Lietuvoje. Prieš porą metų dalyvavo Los Angeles „Lietuvių dienoje“.

2013 m. vasario 18 d. BAFL prezidentas Valdis Pavlovskis, jo pavaduotoja ir vykdomoji vicepirmininkė Angelė Nelsienė, vicepirmininkai Marytė Šepikaitė ir Aivars Jerumanis bei kviestiniai svečiai Vytautas Černius, Linas Udrys, Jonas Šepikas ir latvė Dzintra Svarcs susitiko su Kongreso nariu Schiff jo kabinete Burbank mieste, kur aptarė tolimesnį bendradarbiavimą bei padėkojo jam, kad sutiko imtis šio darbo. Angelė Nelsienė Schiff įteikė gintaro dovanėlių.

Naujas Atstovų rūmų grupės „Baltic Caucus“ kopirmininkas taip pat sutiko būti pagrindiniu kalbėtoju BAFL pokylyje, kuris vyks šių metų balandžio 6 d. Latvių kultūros namuose, Los Angeles, ir kurio metu „Baltic Freedom Award“ bus įteiktas Mariui Markevičiui už jo sukurtą filmą „The Other Dream Team“.

„Baltic Caucus“ šiuo metu yra svarbiausia Lietuvai institucija JAV Kongrese, kurią įsteigė Angelė Nelsienė, remiama BAFL ir baltų visuomenės. Ypač daug prisidėjo „Draugo“ vyr. redaktorė Danutė Bindokienė, parašiusi vedamąjį ir laikraštyje paskelbusi visus mano siūstus kreipimus į skaitytojus. Komiteto kopirmininkais Nelsienė pakvietė tapti respublikoną John Shimkų ir demokratą Dennis Kucinich. Kadangi Dennis Kucinich į JAV Kongresą nebuvo perrinktas, šias pareigas sutiko eiti demokratas Adam Schiff.

Jei norėtumėte Adam Schiff pasveikinti su naujomis pareigomis ir padėkoti, skambinkite tel.: 202-225-4176 (DC), 323-315-5555 (LA) arba 818-450-2900 arba rašykite: Congr. Adam B. Schiff 245 E. Olive Ave., Suite 200, Burbank, CA 91502.

Susitikimo su Kongreso nariu Schiff dalyviai (iš k.): Aivars Jerumanis, Jonas Šepikas, Vytas Černius, Angelė Nelsienė, Adam Schiff, Dzintra Svarcs, Valdis Pavlovskis, Marytė Šepikaitė ir Linas Udrys. BAFL nuotr.

Los Angeles, CA

LA lietuviai Kovo 11-ąją šventė su LR gen. konsulu New York

LR gen. kons. New York Valdemaras Sarapinas.

V. Sarapinas su žmona Vyte kartu su Los Angeles Lietuvių Bendruomenės nariais. Pirmoje eilėje sėdi (iš k.): A. Žemaitaitis, V. Sarapinienė, V. Sarapinas, A. Nelsienė, antroje eilėje – Marytė Newsom, Albinas Markevičius, Eglė Janulevičiūtė, J. Treiman, Janina Čekauskienė, Danguolė Navickienė, Vita Markevičienė, Romas Nelsas ir Regina Gasparonienė. **Antano Polikaičio** nuotraukos

Šių metų kovo 10 d. Los Angeles bei jo apylinkių lietuviai gausiai rinkosi į Šv. Kazimiero parapiją paminėti 23-ųjų Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dienos metinių, į kurias atvyko ir Lietuvos Respublikos generalinis konsulas New York Valdemaras Sarapinas su žmona Vyte. Šiai garbiai progai skirtas šv. Mišias Šv. Kazimiero bažnyčioje aukojo kunigas Tomas Karanauskas.

Po Mišių Šv. Kazimiero parapijos salėje vyko iškilmingas Nepriklausomybės atkūrimo dienos minėjimas, kurį vedė pagrindinis jo organizatorius Amerikos lietuvių tarybos Los Angeles skyriaus vadovas Algimantas Žemaitaitis. Minėjimo dalyvius sveikino Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos ir JAV Lietuvių Bendruomenės Los Angeles apygardos pirmininkė Danguolė Navickienė, Estijos garbės konsulas Los Angeles Jaak Treiman, Baltic American Freedom League vicepirmininkė Angelė Nelsienė.

Pagrindinis šventinio minėjimo prelegentas gen. konsulas V. Sarapinas pasveikino šventės dalyvius su Kovo 11-ąją – diena, vėl gražinusia mums visiems laisvę, diena, kuri mus visus vienija, telkia, kelia pasididžiavimo jausmą. Savo pranešime gen. konsulas įvardijo daugiau kaip dvidešimt pavyzdžių iš istorijos, kultūros, politikos, ekonomikos, finansų, transporto, modernių technologijų, turizmo, sporto bei kitų sričių, dėl ko mes iš tiesų galime ir turime didžiuotis savo Tėvyne Lietuva. „Savo tvirta ir solidžia laikysena pelnėme tarptautinę pagarbą čia, Amerikoje, Briuselyje, Londone, Berlyne, Afganistane, Gruzijoje, Ukrainoje ir daugelyje kitų pasaulio vietų. Džiugu, kad Jungtinės Amerikos Valstijos mato, pripažįsta ir vertina Lietuvos atsakingumą bei solidarumą, puoselėjant demokratinės vertybes, ir laiko Lietuvą savo strategine partnere“, – kalbėjo V. Sarapinas. Gen. konsulas dėkojo šventės dalyviams už jų paramą, stiprinant Lietuvos valstybingumą bei lietuvių saugojimą ir puoselėjimą Amerikos žemėje. Jis taip pat linkėjo visiems stiprybės ir vienybės. „Mes turime būti stiprūs ir vieningi nuolat.

Kalba Los Angeles Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos direktorė Marytė Newsom.

Nes visi esame atsakingi už Kovo 11-osios akto dvasios išlaikymą. Nes esame atsakingi už savo šventovę – Tėvynę Lietuvą“, – sakė jis. Savo pranešimą V. Sarapinas baigė Justino Marcinkevičiaus eilėmis apie Lietuvą. Mėninyje minėjimo dalyje koncertavo

pianistė iš Santa Barbara Eglė Janulevičiūtė, kuri atliko Frederic Chopin kūrinus.

Kovo 9 d. V. Sarapinas su žmona Vyte dalyvavo Los Angeles lietuvių tautiniuose namuose vykusiame Stepono Dariaus ir Stasio Girėno skry-

džio per Atlantą 80-mečiui paminėti skirtame renginyje, kuriame pagrindinė pranešėja buvo žurnalistė bei istorikė Gražina Sviderskytė.

LR gen. konsulato New York info

Frederic Chopin kūrinus atlieka pianistė Eglė Janulevičiūtė.

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

„Aušros vartų/Kernavės“ tunto iškilminga sueiga – 2

V.S. AUŠRA JASAITYTĖ PETRY

Kiti apdovanojimai ir pakėlimai

Sesė Dana perskaitė Lietuvių skautų seserijos įsakymą. Įsakymas, nors jau seniai parašytas, bet kiekvieną kartą, kai norėjome jį perskaityti, apdovanota sesė vis turėjo dirbti. Pagaliau s. fil. Nidai Petronienei buvo įteiktas ordinas „Už nuopelnus“.

Sesė Dana perskaitė Lietuvių skautų sąjungos tarybos pirmininko v.s. fil. Ginto Taoro įsakymą, pagal kurį vyr. sk. fil. Judita Urbaitė Hoch pakelta į paskautininkes. Sesė Judita jau ilgus metus dirba Rako vasaros stovykloje, mokydama seses ir brolius šaudyti strėlėmis, ji eina ir kitas pareigas. „Saulučių“ jaunesniųjų skaučių/paukštyčių draugovėje yra maždaug 23 paukštytės. Sesė Judita padeda, kai tik reikia, per jų sueigas. Ji tikrai rodo gerą pavyzdį visoms sesėms ir visiems broliams bei įgyvendina visus 10 skaučių įstatų savo kasdiniame gyvenime.

Skautininkių įžodžiui vadovauti pakviesta sesė Vanda Aleknienė. Skautininkėms/skautininkams sustojus ratu, sesė Audra Lintakienė į skautininkių ratą atvedė naują paskautininkę. Visos kartu su sese Judita vėl pasižadėjome dirbti skautų geroi, būti pavyzdžiu jaunesniems. Man buvo didelė garbė sesei Juditai užrišti žalią kaklaraištį. Ilgai pažįstu sesę Juditą, kartu skautavome „Aušros vartų“ tunte. Visiems sudainavus „Dievui, Tėvynei ir Žmonijai“, pasveikinome naują skautininkę. Mažiausios paukštytės sesei Juditai įteikė po gėlytę.

Nauja tuntininkė

Sesė Dana perskaitė vyriausios skautininkės v.s. fil. Rūtos Baltaduonytės Lemon pasirašytą įsakymą. Man pačiai pasiprašius, buvau atleista iš „Aušros Vartų/Kernavės“ tunto tuntininkės pareigų, nauja tuntininkė patvirtinta s. fil. Nida Petronienė.

Sesė Dana, ne tik „Aušros vartų/Kernavės“ tunto buvusi adjutantė, bet ir Lietuvių skautų sąjungos Vidurio rajono vadė. Jai teko garbė perduoti tunto vėliavą naujai tuntininkei. Sesė Dana pakvietė mano dukrą sesę Oliviją ir sesės Nidos dukrytę sesę Larą palaikyti lietuviškų juostų tiltelį. Į vieną tilto pusę sesė Dana nuvedė sesę Nidą, o sesė Dana atsistojo viduryje, tarp juostų. Sesė Dana manęs paprašė paimti tunto vėliavą ir ją perduoti nuėjus į juostų vidurį. Pakvietus sesę Nidą ateiti ir atsistoti tarp juostų, perdaviau jai „Aušros Vartų“ tunto karolius. Ant šių karolių, padarytų sesės Alės Namikienės, yra išdrožinėti visi „Aušros Vartų“ tunto draugovių ir būrelio vardai. Nuo šiol sesei Nidai, užaugusiai „Aušros Vartų“ tunte, teks šiuos karolius dėvėti. Sesė Dana perdavė sesei Nidai tunto vėliavą.

Sesė Dana perskaitė mano paskutinį įsakymą, kuriame atleidau vadovės iš pareigų. Sesė Vida

Juzės Augustaitytės Vaičiūnienės vyr. skaučių būrelis: s. fil. Ramunė Papartienė (būrelio vadovė), s. fil. Julija Deaschle, ps. fil. Tina Buntinienė, ps. fil. Judita Urbaitė Hoch, s. fil. Nida Petronienė – „Aušros vartų/Kernavės“ tunto nauja tuntininkė; s. fil. Ramona Žemaitienė ir v.s. Aušra Jasaitytė Petry, buvusi „Aušros vartų/Kernavės“ tunto tuntininkė.

Brazaitytė pakvietė visas Juzės Augustaitytės Vaičiūnienės būrelio seses sustoti į ratą ir paprašė, kad aš ir sesė Nida atsistotumėme rato viduryje. Sesė Vida perskaitė būrelio įsakymą, pasveikindama naują ir buvusią tuntininkę. Būrelis mums padėjo už darbą mūsų lietuviškoje skautiškoje veikloje. Sesė Ramunė Papartienė užrišo man ir sesei Nidai po spalvotą kaklaraištį. Kiekvieno kaklaraiščio spalvos atstovauja kiekvienai skautiškai grupei, su kuria mes dirbame ar dirbome. Kiekvienai buvo įteikta po krištolinę, lietuviškomis juostomis išdrožintą vazelę. Po to sesė Vida perskaitė naujos tuntininkės pirmąjį įsakymą.

Sesė Skirmantė davė komandą jos klausyti ir pakvietė vėliavininkes prie vėliavos. Vėliava išnešta. Toliau sesė Skirmantė pakvietė visus sustoti į ratą ir sugiedoti „Ateina naktis“. Sesės ir svečiai buvo pakviesti pasidžiaugti, pabendrauti ir pasivaisinti skaniamis vaisėmis.

Padėka

Buvau tuntininkė daugiau nei aštuonerius metus su dvejų metų pertrauka. Per savo kandenciją labai daug ką sužinojau apie save ir apie kitus, praturtinu savo skautiškas žinias, užmezgiau naujas draugystes. Bet viena visko negalėjau atlikti. Be gerų vadovių, štabo, tuntininkės pareigos būtų buvusios dar sunkesnės. Noriu padėkoti savo tunto vadėjai: pavaduotojai, dešiniajai rankai, ps. Lidijai Viktorienei; adjutantei, mano kairiajai rankai j. v.s. Danai Mikužienei; teikimo skyriaus vadovei, vyr. skaučių kandidačių globėjai, mano dešiniajai kojai s. Loretai Jučienei; išdininkei, draugei ps. Ritai Stončienei; „Kernavės“ pastovyklės tėvūnams: ps. Arui Lintakui ir (mano kairiajai kojai) v.s. Audrai Lintakienei; draugininkėms, vadovėms sesėms: Rimai Lintakaitei, Ramunei Papartienei, Lilei Gelaziš,

Kristinai Burokaitei, Dianai Ramanauskaitei, Reginai Ramanauskaitei, Rasai Ramanauskienei, Renatai Ramanauskaitei Borucki, Julytei Kudirkienei, Ingai Milo, Juditai Urbaitei Hoch, Alinai Meilytei bei kitoms vadovėms, kurios prisideda prie vadovavimo, taip pat broliui dr. Andriui Kudirkai. Didelė padėka tenka tunto vyr. skaučių būreliams, kurie smarkiai dirba. Dėkoju tėveliams, kurie pasitiki mūsų vadovais, mūsų skautiška šeima, auklėjant jų dukreles lietuviška, skautiška dvasia.

Jei turėjau kokių klausimų apie tunto veiklą ar dėl programų, vis kreipiausi į sesę Alę Namikienę, sesę Albiną Ramanauskiene, sesę Vandą Aleknienę, sesę Renatą Ramanauskaite Borucki, sesę Taiydą Chiapetta, brolių Donatą Ramanauską.

Dėkoju savo vyrui, broliui Terry už jo kantrybę, meilę ir supratimą. Savo vaikams – broliui Teriukui ir sesei Olivijai, kurie per šiuos metus tikrai suprato, kaip svarbu išlaikyti lietuviškas tradicijas bei lietuvių skautų organizaciją. Dėkoju savo tetai, a. a. v. s. Juzei Augustaitytei Vaičiūnienei, kad mylėjo lietuvišką skautavimą, mylėjo jaunimą, kad jos pastangų dėka gimė „Aušros Vartų“ tuntas.

Dėkoju savo tėveliams, a. a. Jonui ir Birutei Jasaičiams, kurie mane išauklėjo būti gera lietuve, bendruomenininke, visuomenininke. Ypač mamai, kuri pamokė, kaip vadovauti, kaip klausyti kitų, kuri tikrai mane saugojo šiose pareigose ir vis dar saugoja mane kitose LSS pareigose.

Linkiu sesei Nidai ir jos vadėjai daug ištvermės, saulėtų dienų toliau vadovaujant mūsų tuntui. Perduodu Jums nuostabų tuntą – mūsų sesės nestokoja meilės lietuviškam skautavimui. Aukite kartu su jomis ir mūsų tuntas gyvuos per amžius. Vis budžiu!

Pabaiga

v.s. Aušra Jasaitytė Petry – buvusi „Aušros vartų/Kernavės“ tunto tuntininkė.

Sesė Aušra užriša naujai paskautininkei Juditai Urbaitei Hoch žalią kaklaraištį.

Paukštytės sveikina sesę Juditą.

v.s. Audros Lintakienės nuotraukos

„DRAUGO“ LIETUVIUKAI

Redaktorė Laima Apanavičienė • El. paštas: laimaa@hotmail.com

Čikagos lituanistinės mokyklos mokinių rašinėliai

Aš didžiuojuosi, kad esu lietuvi, nes kalbame sena kalba. Lietuva sena šalis. Lietuva turi liaudiškas dainas ir tautinius šokius. Lietuvoje gyvena mažai žmonių, bet pasiekė didelių laimėjimų.

Aš labai apsidžiaugiau, kai žiūrėjau vasaros olimpiadą. Joje buvo jauna lietuvaitė Rūta Meilutytė. Ji yra plaukikė. Aš dar labiau apsidžiaugiau, kai ji laimėjo aukso medalį!

Aš didžiuojuosi, kad esu lietuvi, nes dalyvavau šokių šventėje Bostone. Man buvo didelė garbė dalyvauti su dideliu lietuvių būriu iš viso pasaulio.

Gaja Majauskaitė
4 A klasė

***

Tikras draugas turi tavim pasitikėti ir tu pasitiki juo. Draugas tau atleidžia. Žmogus, kuris tave apgina, jeigu tave skriaudžia. Tikras draugas bus visada šalia, kada reikės. Su tikru draugu tu liūdi ir džiaugiesi. Draugas niekada neišduos paslapčių, ir tu irgi neišduosi. Draugas yra geras žmogus. Jis laimingas visada ir tu laimingas visada. Labai gera turėti draugą.

Simona Bilevičiūtė
3 klasė

***

Visi mes turime daug draugų, bet tikras draugas yra ypatingas. Aš manau, kad tikras draugas turi turėti keletą savybių. Pirma – geras draugas niekada nemeluoja. Antra – tikras draugas niekada neskriaudžia kitų draugų. Trečia – geras draugas visada užstoja ir gina savo draugus, taip pat tikras draugas niekada nieko nepašalina iš savo draugo nesiklausęs. Svarbiausia – geras draugas nesišaipto ir visada lieka tikru draugu ir niekada neišduoda. Čia yra mano nuomonė, koks turi būti tikras geras draugas.

Salvijus Norvilas
3 A klasė

***

Ar žinote, jog žodis „svajoti“ turi daugiau nei vieną reikšmę? Jis gali reikšti vaikščiėjimą be tikslo ir dar kalbėti niekus – „svajoti“. Dažniausiai naudojama reikšmė – yra kurti mintyse trokštamus dalykus.

Svajonės gali būti tikroviškos, tai, ko tikimės ateityje. Daugelio žmonių tokie troškimai... Kai kurie žmonės bijo svajoti, nes jų svajonė gali neišsipildyti, ir tada jie labai nusimins. Tačiau kartais netgi nesąmonės vertos svajojimo. Kartais, paz., kai man liūdina, aš atsisėdu ir pasvajuoju apie puikų pasaulį. Tas pasaulis tik netikra svajonė, bet ji padeda man pralinksmėti, ir mano diena vėl prašviesėja. Na, tikra ar ne, išsipildys ji ar ne, svajonė yra mano draugė, ir aš visai nebijau svajoti.

Greta Ačaitė
4 A klasė

***

Mano svajonė yra keliauti ir pamatyti pasaulį. Keliaudamas po pasaulį ieškočiau lobių. Įdomu būtų keliauti lėktuvu, traukiniu, laivu, arkliu ir eiti pėstute. Norėčiau patirti daug nuotykių. Aš svajoju pats mokėti skristi lėktuvu. Keliaudamas labai norėčiau pažinti kitų šalių istoriją. Dar norėčiau išmokti kitų kalbų. Čia mano svajonė ir aš nebijau svajoti.

Mantas Šidlauskas
4 A klasė

***

Aš esu alpinistas ir aš ruošiuos lipti į kalną. Aš paimu virvę ir maisto, ir aš bėgu į lauką. Aš žiūriu į aukštą kalną ir aš pradėsiu lipti. Aš lipu ir lipu. Pavargęs atsidūstu ir toliau lipu. Toliau ir toliau lipu. Kai aš atsirandu viršuje, aš pakeliu rankas. Tada aš pamatau savo brolių kalno apačioje. Jis atrodo toks mažas. Jis man sako: „Nykolai, ką tu darai ant tos krūvos šaku! Jau vakarieni!“ Aš nusiritau nuo kalno ir ėjau valgyti vakarienių. O per vakarienių aš papasakojau apie tai, kaip aš lipau į didžiulį kalną.

Nykolas Rekašius
4 A klasė

***

Jeigu turėčiau stebuklingą lazdelę, aš padaryčiau, kad visi planetos žmonės turėtų ką valgyti ir turėtų kur gyventi. Man labai skauda širdį, kai mano šalis leidžia milijonus karams, bet nesukuria tų pinigų padėti žmonėms, kuriems reikia maisto, namo, medikamentų ir darbo. Jeigu turėčiau stebuklingą lazdelę jos dėka padaryčiau galą visiems karams, pykčiams tarp šalių ir kad visame žemės rutulyje ateitų taika ir santarvė. Tuomet visi žmonės bus laimingi, žinodami, kad jų šeimos nariams nereikės eiti į karą iš kurio galima jau niekada nebegrįžti. Jeigu turėčiau stebuklingą lazdelę padaryčiau, kad žmonės nebijotų išeiti į gatvę, į darbą, į mokyklą, kad jie jaustųsi saugūs. Aš padaryčiau, kad žemėje nebūtų ginklų. Visas blogis ne tik vien karuose ir ginkluose. Tai ir terorizmas, narkotikai, alkoholis ir panašiai. Jei turėčiau stebuklingą lazdelę padaryčiau, kad visas blogis dingtų. Ar tai nebūtų nuostabu!

O gal viskas įmanoma ir be tos stebuklingos lazdelės? Gal viskas slypi žmonėse?

Aš labai tikiu, kad vieną dieną tėvai nebijos vaikų išleisti vienu į mokyklą, nes jie žinos, kad mokykloje ir kitose vietose vaikai bus saugūs. Galbūt vieną dieną nereikės spynų ant durų, nes nebus vagių. Gatvėje nereikės bijoti išgėrusių vairuotojų, nes tokių nebus. Aš labai tikiu, kad vieną dieną taip ir bus! Ech, kad turėčiau stebuklingą lazdelę dabar!..

Adrijana Ivanova
8 klasė, ČLM

Eglė Česnakavičiūtė (antra iš dešinės) Dzūkijos kaime užrašinėja džiūkiškas dainas.

Asmeninio albumo nuotr.

Čikagoje lankysis E. Česnauskaitė „Misija – Sibiras'12“ dalyvė

Čikagoje balandžio mėnesį viešės „Misija – Sibiras'12“ dalyvė, studentė iš Lietuvos Eglė Česnakavičiūtė. Tie, kas skaito „Draugą“ gal pastebėjo (o kai kas gal ir perskaitė) ištraukas iš jos dienoraščio „Trokštu pabūvoti ten, kur vargo mano seneliai ir proseneliai“. Jos dienoraštis laikraštyje buvo spausdinamas 2012 m. balandžio 20 – gegužės 4 dienomis.

Šios viešnagės metu savo kelionės balandžio 27 d. įspūdžiais Eglė pasidalsins su Čikagos lituanistinės mokyklos ir Maironio lituanistinės mokyklos mokiniais. Ji taip pat dalyvaus skautų bei ateitininkų sueigose. Balandžio 21 d. numatytas jos susitikimas su visuomene PLC (Lemont) didžiojoje salėje, balandžio 24 d. – JAV LB Lemont apylinkės Socialinių reikalų popietėje (skaitykloje) ir gegužės 1 d. – „Seklyčioje“.

Balandžio 25 d. prof. Giedrius Subačius pakvietė Eglę į University of Illinois at Chicago, kur ji susitiks su prof. dėstomo kurso „Lithuanian Culture“ studentais.

E. Česnakavičiūtė studijuoja kultūros istoriją ir antropologiją Vilniaus universitete. Jos atvykimą į JAV parėmė Vydūno jaunimo fondas.

Vydūno fondo info

Š. m. kovo 10 d. Čikagos laisvalaikio ir pramogų centro Navy Pier žiemos sode „Crystal Gardens“ jau antrą kartą įvyko Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo šventė „Celebrate Lithuanian Independence“. Minėjimą, kuriame apsilankė per 2,000 miesto gyventojų ir svečių, surengė LR generalinis konsulas Čikagoje, bendradarbiaudamas su pramogų centru Navy Pier. Meninėje programoje kartu su kitais kolektyvais pasirodė ir popchoras „Svajonė“ (vadovė Alina Šimkuvienė).

Audronės Sidaugienės nuotr.

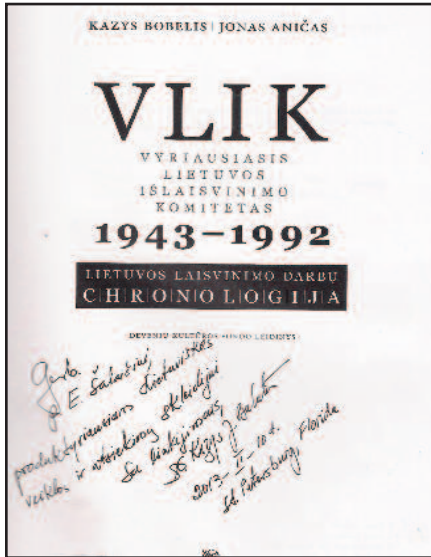
Dėmesio, dėmesio!

Pasirodė „Laikai vaikams“ kovo numeris, kurį galite skaityti internetinėje svetainėje adresu: www.laikaivaikams.org. Jame rašoma apie tai, kodėl jauni žmonės Lietuvoje mokosi būti pėdsekiais, apie Klaipėdos miesto atgavimą, apie pelėdoms statomus inkilus, domimasi Ignalinos atominės elektrinės uždarymo klausimais, prisimenama, kad šie metai paskelbti 1863 m. sukilimo metais, kviečiama į diskusiją apie korupciją Lietuvoje. Žurnale rasite dar daug kitų įdomių straipsnių.

Savo nuomonę apie žurnalą galite išsakyti el. paštu: redaktore@laikaivaikams.org

VLIK'o veikla – storoje knygoje

Dr. Kazio Bobelio įrašas straipsnio autoriui Edvardui Šulaičiui tituliname knygos puslapyje.

EDVARDAS ŠULAITIS

Ši knyga – apie okupuotos Lietuvos laisvinimo darbus, į kuriuos įsitraukė visos patriotinės lietuvių tautos jėgos. Tam tikslui 1943 m. lapkričio 25 d. įkurtas Vyriausiasis Lietuvos išlaisvinimo komitetas (VLIK'as). Ne kartą patirdamas likimo lemtus išbandymus VLIK'as atgimdavo tarytum feniksas iš pelenų, nes turėjo tvirtą moralinį pamatą – tautos mandatą atstovauti jai laisvame pasaulyje, jos vardu kalbėti apie nenumaldomą ir okupanto nenuslopinamą laisvės troškimą. Kovo 11-osios aktas buvo ir istorinės VLIK'o misijos laiminga pabaiga”, – rašoma didžiulės – 632 psl. – knygos paskutiniame viršelyje. Šio leidinio autoriai – ilgametis VLIK'o pirmininkas (vėliau LR Seimo narys) dr. Kazys Bobelis ir istorikas, habilituotas humanitarinių mokslų daktaras profesorius Jonas Aničas.

Monografija apie Lietuvos laisvinimo darbus turi penkis skyrius, ji pradeda autorių žodžiu skaitytojui, o baigiama naudotos literatūros sąrašu, santrauka anglų kalba ir asmenvardžių rodykle. Knygą išleido „Vagos” leidykla, leidybą rėmė Devenių kultūros fondas. Leidinio tiražas nėra didelis – tik 500 egz. Tai knyga tiems, kurie turėjo vienokių ar kitokių ryšių su šia didžiulės reikšmės organizacija ir kurių dauguma, deja, jau iškeliavo amžinybėn. Šis leidinys yra didelis ir gražus paminklas tiems mūsų tautiečiams, kurie VLIK'e dirbo ir tikėjo Lietuvos nepriklausomybės atkūrimu.

Autorių žodis skaitytojams

Nesileisime į platesnį šios knygos aptarimą, o tik supažindinsime su „Autorių žodžio skaitytojui” ištraukomis. Jo pradžioje sakoma: „Jūsų, garbūs skaitytojai, rankose neįprasta knyga – Vyriausiojo Lietuvos išlaisvinimo komiteto (VLIK'o) veiklos ir darbų svarbesnės datos, kitaip – chronologija, nuoseklus įvykių išdėstymas. Knygą sudaro įvykių datos su komentarais. Kiekvienas komentaras – tai, galima sakyti, išbaigtas pasakojimas apie susijusį su ta data Lietuvos laisvinimo darbų epizodą. Komentarai remiasi dokumentiškai patvirtinta medžiaga. Datos ir jų komentarai, nelyginant į ekraną

projektuojami kino juostos kadrai, sukuria vientisą vaizdą, kuris leidžia skaitytojui išsamiau susipažinti su VLIK'o ir jam talkinusių išeivijos institucijų tarnyste Lietuvos laisvės bylai. (...)

VLIK'o istorija dar neparašyta. Pavieniai autoriai yra apibrėžę kai kuriuos VLIK'o veiklos aspektus, tačiau fundamentalaus apibendrinančio veikalo kol kas nėra. Tiesa, šitokią darbą buvo pradėjęs istorikas ir žurnalistas dr. Algirdas Budreckis.

Šis asmuo, daug metų VLIK'e atstovaudamas Rytų Lietuvos rezistenciniam sąjūdžiui, buvo renkamas VLIK'o valdybos nariu ir vicepirmininku.”

Dr. A. Budreckis gerai išmanė Lietuvos laisvinimo problemas, žinojo Lietuvos laisvės bylos dokumentinius šaltinius. Deja, dėl ankstyvos jo mirties sumanymas liko neįgyvendintas, o VLIK'o istorijos studijos vis dar nėra. Todėl ši knyga užpildo tą darbą, kurį galvojo padaryti dr. A. Budreckis (su juo šių eilučių autoriui yra tekę nemažai bendrauti, panašiai, kaip ir su VLIK'o pirmininku dr. K. Bobeliu).

Daug apie VLIK'ą ir jo veiklą buvo rašoma išeivijos lietuvių spaudoje. Šios organizacijos darbai buvo itin plačiai komentuojami, kai kada net nebūtinai teigiamai, nes kitos išeivijos grupės gal iš pavydo stengėsi VLIK'o darbus sumenkinti.

Autorių žodžio pabaigoje rašoma: „Atsirinkdami svarbesniausias VLIK'o veiklos datas, medžiagos jų komentarams knygos autoriai sėmėsi iš atitinkamų jo veiklą fiksavusių šaltinių, iš kurių svarbiausias – paties VLIK'o dokumentai; per sesijas ir seimuose skelbti pranešimai, diskusijose sakytos kalbos, rezoliucijos, nutarimai, taip pat VLIK'o memorandumai ir pareiškimai pasaulio vyriausybėms, atsisaukimai į pasaulio lietuvių visuomenę ir t. t. Visoje periodikoje apstu medžiagos apie įvairių išeivijos organizacijų rengtas akcijas Lietuvos laisvės bylai kelti ir tarptautiniuose forumuose, ir atskirose laisvojo pasaulio šalyse. Publikacijos iš įvykių vietos, pasižyminčios faktų šviežumu ir autentiška, teikė nepamainomos medžiagos įvykių ir datų komentarams.

Vertingas šios knygos šaltinis yra VLIK'o kūrėjų ir veikėjų atsiminimai, ypač tokie, kuriuose greta atsiminimų pateikiami ir autentiški dokumentai, leidę jų autoriui pasiekti didesnio objektyvumo ir išsamumo. (...)

Atskirai dera apibūdinti dr. Kazio Bobelio asmeninę archyvinių dokumentų kolekciją. Jo rezidencija Vilniuje yra, galima sakyti, miniatūrinis ir VLIK'o archyvas. Eidamas ALT'os ir VLIK'o valdybos pirmininko pareigas dr. Kazys Bobelis sukaupe daugelį dokumentų originalų, begales įvairios rašytinės ir ikonografinės medžiagos, reikšmingų iškarpu iš periodikos. Šios kolekcijos pagrindu daugelis to laikotarpio datų komentarų pagrįsti solidžia dokumentine baze.”

Žodis pabaigai

Šią trumpą knygos apžvalgą norisi baigti sąrašu pasišventusių mūsų tautiečių, kurie buvo VLIK'o pirmininkais nuo jo susikūrimo iki jo pabaigos, kai buvo atkurta Lietuvos nepriklausomybė. Tai: prof. Steponas Kairys (1943 m. lapkričio 25 d. – 1945 m. birželio 15 d.); prelatas Mykolas Krupavičius (1945 m. birželio 15 d. – 1955 m. lapkričio 27 d.); dr. Jonas Matulionis (1955 m. lapkričio 27 d. – 1957 m.

birželio 1 d.); dr. Antanas Trimakas (1957 m. birželio 1 d. – 1964 m. vasario 27 d.); Juozas Audėnas (1964 m. vasario 27 d. – 1964 m. spalio 3 d.); Kipras Bielinis (1964 m. spalio 3 d. – 1964 m. lapkričio 29 d.); Vaclovas Sidzikauskas (1964 m. lapkričio 29 d. – 1966 m. gruodžio 11 d.); dr. Juozas Kęstutis Valiūnas (1966 m. gruodžio 11 d. – 1979 m. kovo 11 d.); dr. Kazys Bobelis (1979 m. kovo 11 d. – 1992 m. gegužės 30 d.). Jų pastangos, ypač dr. K. Bobelio, kuris neseniai paminėjo savo 90-ąjį gim-

tadienį ir šiuo metu gyvena Florida, vertos dėmesio, ir jos įeis į lietuvių tautos istoriją.

Beje, šių eilučių autoriui yra tekę dalyvauti VLIK'o uždaromajame posėdyje 1992 m. gegužės 30 d. Vilniuje, kai tuometis Lietuvos valstybės vadovas prof. Vytautas Landsbergis dr. K. Bobeliui ir kitiems VLIK'o valdybos nariams įteikė atžymėjimo ženklus. Gaila, kad dr. K. Bobelį išrinkus LR Seimo nariu, prof. V. Landsbergio santykiai su juo pašlijo.

Senasis jotvingių palikuonis krepšius pina iš balanų

VIDMANTAS BALKŪNAS

Dūkijos glūdumoje – Čepkelių raisto pašonėje gyvenantis Antanas kalba retai kur sutinkama Ašašnikų tarme. Mokslininkai mano, kad šią tarmę išsaugoję žmonės yra senieji jotvingiai, kurie nuo persekiojimo slėpėsi šiapus Nemuno.

Kai kuriuos Antano žodžius sunku suprasti net patiems dūkams. Iš pirmo žvilgsnio gali pasirodyti, kad senolis tiesiog švepluoja.

Musteikos kaimo (Varėnos raj.) gyventojas jau kelias dešimtis metų pina šiems kraštams įprastą krepšį – „kašėlę”. Kiek per savo gyvenimą jų nupynęs vyriškis jau neatsimena. „Koki penki šimtai kašelių cikrai bus mano nupynta”, – spėja jotvingių palikuonis.

„Svarbiausia, kad pušalė nebūc graudzi”

Nors pinti balaninius krepšius mokėjo ir Antano tėvas, tačiau jis pats šio amato išmoko iš kaimyno. Pynėjas į Musteiką atsikėlęs po vedybų su žmona, mano, kad svarbiausia šiame užsiėmime yra gera medžiaga.

„Svarbiausia, kad pušalė nebūc graudzi. Tadu ji tokia raudona būna. Graudziu balanu sunku pync. Jinai lūžta per sulankimus ir tep ne kokia būna”, – pasakoja Antanas apžiūrinėdamas ką tik nuskeltą balaną.

Balanos paprastai daromos iš žalių, žiemą nukirstos pušies. Kamienas turi būti nešakotas ir nesuktas, o metinės rievės plonos. Viena vienintelė šaka, padaro netinkamą visą kamieną, nes balanoje atsiras skylė. O iš medžio su storomis rievėmis gaunasi storos balanos.

Tinkamos medžiagos rasti sunku

Pasak Antano dabar, iškirtus miškus, rasti geros medienos darosi vis sunkiau ir sunkiau. Aptikus tinkamą medį yra atpjaunamas maždaug 1,5 metro ilgio rąstas. Jo ilgis priklauso nuo norimos nupinti kašelės dydžio. Dviejų kirvių ir medinės kuokos pagalba šis rąstas suskaldomas į ketvirčius. Po to iš jų gaminami vadinamieji „trainai”. Tai dar siauresnė rąsto dalis – tokia, kad kaip tik būtų norimos balanos pločiui. Tada pašalinama medžio šerdis. Ji pynimui netinkama.

Iš trainų jau daromos balanos. Tam reikia turėti specialų skiedrinį

kirvį. Tai plokščias ir pailgas įrankis, kuris iš pirmo žvilgsnio net nepanašus į malkos skaldyti skirtą įrankį. Nesant skiedrinio kirvio naudojamas didelis peilis.

Atskėlus balanos dar paploninama jos nuobliuojant arba nuskutant peiliu. Kuo plonesnė balana, tuo paprasčiau ir lengviau yra pinti.

Nesudėtinga, bet reikalauja laiko ir kruopštumo

Pynimas nėra sudėtingas, tačiau reikalauja laiko ir kruopštumo. Balanos dedamos skersai, sulenkiami dažnai yra įpjaunami buku peiliu. Jeigu balanos vis dėlto būna kietos – jos yra pamerkiamos arba apipilamos karštu vandeniu. Tuomet mediena tampa minkštesnė.

Musteikiškis nėra brangininkas.

Jotvingių palikuonis pynėjas Antanas. Vidmanto Balkūno nuotr.

Už kruopščiai nupintą „kašėlę” jis prašytų 30 litų. Trumpomis žiemomis dienomis Antanas spėja nupinti tik vieną kašėlę. Vasarą, kai dienos ilgesnės – spėtų ir dvi. Tačiau šių, seniau labai populiarių krepšių, dabar jau beveik niekam nereikia. Todėl senolis iš savo darbo nepragyventų, net jeigu ir norėtų.

Išsilaiko pusę amžiaus

Balaninius krepšius nustelbė plastmasiniai kibirai ir celofaniniai maišeliai. Pats Zaliauskas, nors ir turi šiuolaikinius krepšius, tačiau labai juos mėgsta. Eidamas į parduotuvę jis mieliau paima savo pintą krepšį, nei dabartinius vienkartinius maišus. Sako mažiau šiukšlių būna, o ir šiaip maloniau prie rankos limpa.

Balaniniai krepšiai, atvirksčiai nei dabartiniai, pagaminti iš plastmasės, išsilaiko dešimtis metų. Štai, kad ir Antano iki šiol naudojama „kašėlė” yra išlikusi iš jo tėvo laikų. Ir vis dar tarnauja, tiesa jis sako, kad reikėjo neseniai rankeną pakeisti, nes aplūžo.

Musteikiškis šiek tiek gaili, kad nėra vienas jo vaikas taip ir neperėmė jo amato, tačiau dėl to per daug nepergyvena. „Dabar česai kici, visi gyvena pagal savo madų”, – numoja ranka Antanas ir pastato ant skiedromis nuklotų grindų ką tik baigtą kelišimtąją kašėlę.

Ruošia Nijolė Nausėdienė • El. paštas: nausediene@hotmail.com

MŪSŲ STALUI

Pavasario šventė – prie šeimos stalo

Kai pavasaris nudažo mūsų nuotaiką ir mintis vaikiškomis bei gaiviomis spalvomis, žinome, kad čia pat ir Velykos – šventė, kuri praneša, kad žiema baigėsi ne tik gamtoje, bet ir mūsų širdyse. Sekmadieninis Velykų rytas – puiki proga palepinti artimuosius ne tik dėmesiu, bet ir skaniais patiekalais.

Šventinis Velykų stalas, apkašytas švelnučiais katinėliais ir žaliuojančiomis pirmosiomis šakelėmis, bei papuoštas margaspalviais kiaušiniams, pasižymi bene prabangiausiomis ir sočiausiomis vaišėmis. Tradiciškai taip susiklostė, kad ši pavasario šventė, švenčiama po ilgos gavėnios, tapo tikra atgaiva. Turbūt todėl Velykų stalui ruošiami tiek daug įdomių mėsos patiekalų, kepami mieliniai pyragai ir gaminamas ypatingas varškės skanėstas – „Pascha“ arba „Velykė“.

Karališkų pupelių mišrainė

Reikės: 2 puodelių karališkų baltų pupelių, trupučio druskos, 2 svogūnų, 2 saldžiarūgščių obuolių, 2–3 šaukštų majonezo.

Svogūnų marinatui: puodelio vandens, 1,5 šaukšto cukraus, 0,5 šaukštelio citrinų rūgšties.

Pupeles užmerkite šaltame vandenyje ir laikykite tol, kol išbrinks. Tada išvirkite ir atvėsinkite. Svogūnus supjaustykite kuo plonesniais puszdžiais, užpilkite marinatu. Po 12 val. nupilkite marinatą, o svogūnus gerai nuspauskite, kad neliktų skysčio. Obuolius nuvalykite, perpjaukite į 6–8 skilteles, kiekvieną skiltelę supjaustykite kuo plonesniais griežinėliais. Virtas pupeles, gerai nuspaustus marinuotus svogūnus ir obuolius sumaišykite su majonezu. Prieš patiekdami palaikykite apie 30 min.

Vištiena su medumi ir sezamais

Reikės: 2,5 sv vištienos kumpelių (mažų), 0,5 puodelio sezamo sėklų, 3 šaukštų miltų, kiaušinio, 8 šaukštų sojų padažo, puodelio aliejaus, trupučio druskos.

Marinatui: 2 šaukštelių maltų paprikų, 2 šaukštų medaus, šaukštelio citrinų sulčių.

Paruoškite marinatą, sudėkite į jį vištieną, gerai apvoliokite, uždenkite ir marinuokite šaldytuve 2–3 val. Tada išimkite mėsą, gerai nuvarvinkite marinatą. Išplakite sojų padažą, kiaušinį ir druską. Vištieną iš pradžių apvoliokite miltuose, paskui sojų padažo ir kiaušinio plakinyje, o tada – sezamo sėklose. Aliejų įkaitinkite ir skrudinkite vištieną 4–5 min., kol ji pasidarys auksinės spalvos. Tada sudėkite į skardą ir dar truputį pakepkite įkaitusioje orkaitėje. Patiekite atvėsintą.

Vištiena su mozzarella sūriu

Reikės: 2 vištienos gabalų, 4 šaukštų pomidorų pastos (tirštos), pusės puodelio mozzarella sūrio, trupučio druskos, pipirų, 2 šakelių rozmarino ir čiobrelių.

Vištienos gabalus perpjaukite per pusę – turėsite 4 vištienos gabalėlius kepsneliams. Kiekvieną gabaliuką įdėkite tarp dvigubos maistinės plėvelės ir išmuškite mėsos plaktuku. Mėsą pabarstykite druska bei pipirais, vieną pusę patepkite pomidorų pasta. Pabarstykite sutarkuotu sūriu. Kiekvienam mėsos gabaliukui tenka maždaug po šaukštą pomidorų pastos ir apie tiek pat sūrio.

Susukite vyniotinukus ir sutvirtinkite juos siūlu. Paruoštus kepsnelius apkepkite gerai įkaitintame aliejuje su rozmarinu ir čiobreliais. Aliejus labai gerai sutraukia prieskonių kvapus, tad mėsa įgyja nepakartojamo kvapo. Apskrudinkite kepsnelius iš abiejų pusių, tada uždenkite keptuve, sumažinkite ugnį ir kepkite dar 5–7 min. Patiekdami nuimkite siūlus.

Triušis su vyno padažu

Reikės: 4 sv triušio arba 6 triušio kojelių, didelio svogūno, puodelio baltojo vyno, trupučio cukraus, 6 šaukštų alyvuogių aliejaus, skardinės savose sultyse konservuotų pomidorų (be odelių), kelių šakelių čiobrelių, saujos raudonėlių lapelių, 4 oz feta sūrio, trupučio druskos, pipirų.

Ketaus puode įkaitinkite 3 šaukštus aliejaus. Triušį padalinkite į 8–12 gabalų, truputį pasūdykite (geriau mažiau, nes sūrymo suteiks sūris), pabarstykite pipirais ir apskrudinkite aliejuje. Mėsą išimkite. Į puodą supilkite likusį aliejų, apkepinkite jame smulkiai supjaustytą svogūną, supilkite vyną, įberkite truputį cukraus ir, kai užvirs, sudėkite triušieną. Uždenkite ir troškinkite ant mažos ugnies apie 30 min. Tada sudėkite sutrintus pomidorus su sultimis, čiobreliais ir raudonėlius. Troškinkite dar apie 20 min. Apibarstykite triušieną trupintu sūriu ir atidengtą puodą įstatykite į 400 F karštumo orkaitę. Kepkite, kol susidarys rausva plutelė.

Šventinė kiauliena su rudoju alaus padažu

Reikės: 4 sv kiaulienos kumpio, kelių buteliukų tamsaus alaus, vienos aitrios paprikos, 8 šalavijų (sage) lapelių, trupučio druskos, pipirų. Šviršksto su storesne adata.

Padažui: šaukšto miltų, šaukšto sviesto, trupučio druskos, morkos, 1,5 puodelio mėsos sultinio.

Kiaulienos kumpį užmarinuokite. Marinatui žiedeliais supjaustykite aitriąją papriką, sudėkite šalavijus ir grūskite grūstuvėje, kol gausite tyrele. Ją pasūdykite, įberkite pipirų ir sumaišykite su alumi. Visą pakaitinkite, kad išryškėtų marinato skonis. Kai drumzlės nusės, į švirškstą pritraukite alaus ir sušvirškinkite jo į mėsą (4–6 vietose). Likusį marinatą supilkite į indą, kuriame marinuosite mėsą. Įdėkite kiaulieną, uždenkite maistine plėvele ir 2 paras laikykite šaldytuve. Jei marinato neišvirškite į mėsą, tai marinuokite, vis pavartydami, tris paras.

Marinuotą mėsą įdėkite į kepimo indą, užpilkite pusę marinato, uždenkite folija ir kepkite 400–425 F karštumo orkaitėje 2–2,5 val. Kepdami vis palaistykite likusiu marinatu. Likus 15 min. iki kepimo pabaigos, foliją nuimkite, kad mėsa gražiai apskrustų.

Padažui svogūną ir morką susmulkinkite ir pakepkite svieste. Suberkite miltus, supilkite skystį, li-

kusį nuo iškeptos mėsos ir, nuolat maišydami, kaitinkite, kol padažas sutirštės. Sudėkite likusį sviestą. Padažą galima suplakti elektriniu trintuvu. Mėsą patiekite su padažu.

Netikras trijų rūšių zuikis

Reikės: 1,5 sv jautienos, 1,5 sv kiaulienos, 1,5 sv kalakutienos, saujos džiovintų arba šaldytų grybų, 3 riekelių sudžiūvusios baltos duonos, 0,5 puodelio pieno, 2 svogūnų, 3 skiltelių česnako, bulvės, 3 šaukštų tarkuoto fermentinio sūrio, 4 kietai virtų kiaušinių, trupučio aliejaus, druskos, pipirų, rozmarinų, bazilikų, krapų arba mėgstamų džiovintų žalumynų. (Pastaba: galima pasirinkti įvairių kitų mėsos derinių.)

Jei naudosite džiovintus grybus, juos užmerkite karštame vandenyje ir palaikykite 20 min. Jei šaldytus, atšildykite. Supjaustykite ir apkepkite su vienu susmulkintu svogūnu. Baltą duoną pamirkykite piene. Mėsą sumalkite, svogūną ir bulvę sutarkuokite, česnaką sutrinkite. Įberkite maltų rozmarinų, bazilikų, krapų, druskos, pipirų. Visą gerai išmaišykite ir paruoškite mėsą.

Karščiui atsparų indą išklorkite dideliu gabalu folijos (kad kraštai liktų kepsniui apgaubti), ant jo sudėkite pusę mėsos. Padarykite stačiakampį. Ant jo išilgai sudėkite kietai virtus kiaušinius, uždenkite likusia mėsa ir suformuokite batono formos „zuikį“. Ant viršaus sudėkite grybus, pakeptus su svogūnu, ir viską apgaubkite folija. Kepkite karštoje 425 F karštumo orkaitėje apie 50 min. Iki kepimo pabaigos likus 10 min., atsargiai praskleiskite foliją. Kepsnį pabarstykite tarkuotu sūriu ir vėl įdėkite į orkaitę.

Velykė su plakta grietinėle

Reikės: 2 sv varškės, lazdelės sviesto, puodelio cukraus, 0,5 puodelio susmulkintų riešutų, 8 susmulkintų džiovintų abrikosų, 0,5 puodelio razinų, pakelio vanilinio cukraus, citrinos žievelės, puodelio grietinėlės, 2 šaukštų želatinos, šaukšto vandens.

Varškę tris kartus permalkite mėsmale. Trynius išsukite su cukrumi iki baltumo. Tada sukdamai po truputį įmaišykite sviestą. Sumaišykite su varške. Į varškės masę suberkite vanilinį cukrų, citrinos žievelę, riešutus, abrikosus ir razinas, sudėkite išplaktą grietinėlę ir viską išmaišykite. Vandenyje išbrinkinkite želatiną, supilkite į varškę, išmaišykite ir sukrėskite į norimą indą. Laikykite šalta, kol sustings. Tada išverskite iš formos ir paruoškite riešutais arba džiovintais vaisiais.

Mielas pyragas

Reikės: 1 1/2 lazdelės sviesto, 2/3 puodelio cukraus, 3 šaukštų grietinės, 1 sv miltų, trupučio vanilinio cukraus, puodelio juodųjų serbentų uogienės (gali būti ir kita), puodelio kubeliais supjaustytų cukatų (apelsinų žievelių), trupučio džiovintų, cukraus pudros.

Cukrų ir vanilinį cukrų sumaišykite su grietine. Miltus suberkite į kaupa, viduryje padarykite duobutę. Į ją supilkite grietinę su cukrumi, sudėkite kubeliais susmulkintą sviestą ir suminkykite tešlą. Įvyniokite tešlą į maistinę plėvelę ir 2–3 val. laikykite šalta.

Tada tešlą padalinkite į dvi lygias dalis, iškočiokite ir įklokite į skardą su kepimo popieriumi. Jei tešla plyšta, nieko baisaus: skardos dugną galima iškloti ir lopinėliais, juos gerai suspaudžiant. Ant tešlos sluoksnio pabarstykite truputį džiovintų. Tada sudėkite uogienę, sumaišytą su cukatu. Paviršius išlyginkite. Iškočiokite likusią tešlą ir užklokite ant uogienės sluoksnio. Tešlą subadykite šakute. Pyragą kepkite 400 F karštumo orkaitėje apie 40 min., kol jis gražiai parus.

Paragta pagal Rimą Marcinkevičienę

LIETUVOS IR PASAULIO NAUJIENOS

Nyderlandai prisijungs prie NATO oro policijos misijos

Vilnius (BNS) – Nyderlandų gynybos ministrė Jeanine Hennis-Plaschaert pranešė, kad jos šalis nuo 2017 m. siūš naikintuvus dalyvauti NATO oro policijos misijoje Baltijos šalyse. Krašto apsaugos ministras Juozas Olekas džiaugiasi, kad dalyvauti šioje misijoje išreiškia norą vis daugiau sąjungininkų. Nyderlandų karinių oro pajėgų kariai su naikintuvais NATO oro policijos misiją vykdys antrą

kartą. Šios šalies naikintuvai Baltijos šalių oro erdvę saugojo 2005 m. pirmąjį pusmetį. Neseniai apie planus prisijungti prie oro policijos misijos oficialiai pranešė Vengrija ir Italija. Jos savo karius ir naikintuvus planuoja skirti 2015 m. Baltijos šalys neturi oro erdvės patruliavimui tinkamų orlaivių, todėl greitojo reagavimo oro pajėgų funkcijas vykdo kitų NATO valstybių kariai.

Buvę disidentai reikalauja siekti teisingumo

Vilnius (Bernardinai.lt) – Iškilūs okupacijos metų disidentai N. Sadūnaitė, A. Terleckas, A. Burokas ir kt. atviru laišku kreipėsi į pagrindines Lietuvos politines įstaigas, atkreipdami dėmesį į Lietuvos teisinės sistemos skaudulius. Visuomenės suburta komisija ištyrė 2012 m. gegužės 17 dienos smurto aktą Garliavoje, kurį įvykdė Lietuvos policija. Ji nustatė, kad įvykių Garliavoje metu buvo šiurkščiai pasikėsinta į Lietuvos Respublikos konstitucinę santvarką, pažeisti įstatymai ir Jungtinių Tautų teisės. Disidentai ragina valdžią gražinti visuomenės gyvenimą į demokratiško ir humaniško valstybingumo kelią.

Nijolė Sadūnaitė. **A. Ufarto** nuotr.

Kultūros ministras Š. Birutis vieši Lenkijoje

Vilnius (BNS) – Kultūros ministras Šarūnas Birutis kovo 13 d. su oficialiu vizitu išvyko į Lenkiją. Per dviejų dienų apsilankymą jis susitiks su Lenkijos kultūros ir nacionalinio paveldo ministru Bogdan Zdrojevski, taip pat su Adomo Mickevičiaus ins-

tituto, Nacionalinio audiovizualinio instituto, Lenkijos žydų istorijos, Koperniko mokslo ir F. Šopen muziejų vadovais. Su jais bus aptarti instituciniai finansavimo, lėšų pritraukimo, kultūros sklaidos ir bendradarbiavimo klausimai.

Lietuva turės mažiau europarlamentarų

Strasbūras/Vilnius (BNS) – Europos Parlamentas kovo 13 d. patvirtino siūlymą, pagal kurį nuo 2014 m. Lietuva deleguotų vienu europarlamentaru mažiau. Pagal priimtą rezoliuciją, už kurią Strasbūre balsavo 536 europarlamentarai, 111 buvo prieš, 44 susilaikė, Lietuvai tenkančių vietų skaičius mažinamas nuo 12 iki 11. Da-

bar 99 europarlamentarus turinti Vokietija netektų trijų vietų, o po vieną vietą be Lietuvos prarastų dar 11 valstybių. Kai kurioms valstybėms tenkantį europarlamentarų skaičių siūloma mažinti atsižvelgiant į Kroatijos prisijungimą prie Europos Sąjungos. Kroatijai Europos Parlamente numatyta taip pat 11 vietų.

Lietuva nerems Karaliaučiaus elektrinės

Vilnius (BNS) – Premjeras socialdemokratas Algirdas Butkevičius tvirtina, jog Lietuva nesudarys sąlygų įgyvendinti Karaliaučiaus srityje planuojamos atominės elektrinės projektą. Tačiau iki šiol jis neatsakė, ar bus tęsiamas konservatorių pradėtas Visagino atominės elektrinės statybu projektas. Premjeras taip pat neišskleidė dešiniųjų nuogastavimų dėl galimos Rusijos įtakos Lietuvos energetikos politikai. Opozicijos vadovo

A. Kubiliaus manymu, premjeras vis dar vengia atsakyti į svarbiausius strateginius energetikos klausimus. Kyla grėsmė Lietuvą paversti Kaliningrado atominės elektrinės priedu. Konservatoriai sako, jog energetikos politikos posūkį į Rytus rodo Rusijos atominės energetikos bendrovės „Rosatom“ atstovų apsilankymai Lietuvoje ir susitikimai su aukštais pareigūnais.

VDU įamžintas E. Galvanausko atminimas

Kaunas (VDU info) – Kovo 13 d. VDU Ekonomikos ir vadybos fakultete atidengta stela LR ministrui pirmininkui Ernestui Galvanauskui (1882–1967). E. Galvanauskas – Lietuvos inžinierius, politinis bei visuomenės veikėjas, Klaipėdos prekybos instituto steigėjas, daugelio prieškarinio Ministrų kabineto narys, ministras pirmininkas (1919–1924). Būtent jo vadovaujamas Ministrų kabinetas nutarė 1922 m. vasario 16 d. Kaune atidaryti Lietuvos universitetą (dabar –

VDU). 1918 m. jis Paryžiuje įsteigė Lietuvos informacijos biurą, rūpinosi nepriklausomos Lietuvos pripažinimu Europoje. E. Galvanauskas buvo vienas iš 1923 m. vadinamojo Klaipėdos sukilimo svarbiausių organizatorių ir rėmėjų. 1924–1927 m. jis buvo Lietuvos ambasadorius Londone. Po Antrojo pasaulinio karo E. Galvanauskas atsikūrė Vokietijoje, 1947 m. buvo išvykęs gyventi į Madagaskarą, vėliau – į Prancūziją.

Atidarytas didžiausias radioteleskopas

ALMA radioteleskopas Čilėje.

Scanpix nuotr.

Santjagas (Delfi.lt) – Kovo 13 d. Čilėje atidarytas didžiausia antžeminė astronomijos observatorija pasaulyje vadinamas ALMA radioteleskopas. Šis iš 66 atskirų radioantenu („lėkščių“) sudarytas techninis objektas pastatytas aukštai Andų kalnuose esančioje Atacamos dykumoje. Tai Šiaurės Amerikos, Europos ir Azijos bendro darbo vaisius, kurio vertė – 1,3 mlrd. dol. Ankstesnius radioteleskopus jis pranoksta maždaug 100

kartų. Observatorija teiks po Didžiojo sprogo susiformavusių galaktikų vaizdus, tirs dujų ir dulkių ūkus, naujas besiformuojančias planetas. ALMA veiks milimetrinių ir submilimetrinių radijo bangų ruože – tik šiame ruože galima ištyrėti nepaprastai toli esančius objektus, toltančius nuo mūsų taip greitai, kad jų išspinduliuotos šviesos spinduliai persilenka į šį elektromagnetinių bangų ruožą.

Nebendradarbiaus A. Litvinenka byloje

Maskva (BNS) – Pagrindinis įtariamasis Andrej Lugovoj dėl buvusio Rusijos saugumo agento Aleksandr Litvinenka nužudymo atsisakė bendradarbiauti su Britanijos teisėsauga. Jis pareiškė atsisakantis dėl Londono sprendimo neviešinti kai kurios opios medžiagos. A. Litvinenka tapo prieš Kremlį nusistačiusiu disidentu ir 2006 m. buvo nunuodytas radioaktyviu poloniu. Buvęs šnipas A. Lugovoj sakė, kad jam atstovaujantys teisininkai nebedalyvaus tyrime ir nepa-

teiks jokių įrodymų, teigdamas, kad prarado pasitikėjimą Britanijos teisingumo sistema. A. Lugovoj savo sprendimą siejo su Britanijos užsienio reikalų sekretoriaus William Hague reikalavimu laikyti kai kuriuos įrodymus paslapyje dėl nacionalinio saugumo interesų. Britanija reikalavo A. Lugovoj išduoti kaip įtariamąjį, tačiau Rusija atsisakė jį išduoti, dėl to Londono ir Maskvos santykiai smarkiai atšalo.

D. Cameron ragina gerbti referendumą

Londonas (BNS) – Didžiosios Britanijos premjeras David Cameron paragino Argentiną gerbti referendume beveik vieningai išsakytą Folklando salų gyventojų valią likti Jungtinės Karalystės teritorija. Prieš paskelbiant rezultatus, Buenos Aires pabrėžė, kad šis referendumas neturėtų būti laikomas galiojančiu pagal tarptautinę teisę ir kad jis niekaip nepaveiks Argentinos ketinimų turėti šias salas Atlanto vandenyno pietuose. Ta-

čiau D. Cameron sakė, kad į šį referendumą, per kurį 99,8 proc. dalyvių balsavo už dabartinio Folklando salų faktinio statuso išlaikymą, Argentina turi atsižvelgti. Argentina, kuri 1982 m. pasiuntė savo pajėgas į salas, esančias už maždaug 400 km nuo šalies krantų, tačiau turėjo atsitraukti po trumpo, bet kruvino karo su Didžiosios Britanijos kovine grupe, šiam balsavimui ir toliau neteikia didesnės reikšmės.

Vokietijoje kuriama euro priešininkų partija

Berlynas (ELTA) – Garsūs vokiečių ekonomistai, teisininkai ir verslininkai paskelbė apie steigiamą naują partiją „Alternatyva Vokietijai“. Jos pagrindinis programos punktas – Vokietijos pasitraukimas iš euro zonos. Steigiamasis partijos su-

važiavimas numatytas šią savaitę Frankfurte. Partijos steigėjai nepatenkinti, kad Vokietija išleidžia dešimtis milijardų eurų Pietų Europos šalių ekonomikoms paremti. Partija siūlo sugrįžti prie Vokietijos markių.

Mirė paskutinis pasikėsinimo prieš Hitler narys

Berlynas (AFP-BNS) – Buvęs Vokietijos armijos leitenantas Ewald Heinrich von Kleist, dalyvavęs nepavykusiam sąmokslu nužudyti nacių vadovą Adolf Hitler, mirė būdamas 90 metų. 1944 m. per vadinamąjį liepos 20-osios sąmokslą vokiečių armijos karininkai susivienijo su pasipriešinimo nariais, mėgindami susprogdinti A. Hitler jo „Vilko guolio“ (Wolfsschanze) vadavietėje Rastenburge. E. H. von Kleista, kuriam tuo

metu buvo 22 metai, pasisiūlė inešti bombą, kuri būtų sprogsi per susitikimą su A. Hitler. Tačiau buvo pasirinktas kitoks sprogdinimo būdas, o A. Hitler liko gyvas, nors buvo sužeistas. Tuojuo po sprogdinimo sąmokslu bendrininkai buvo suimti, jiems įvykdytos mirties bausmės. E. H. von Kleist buvo išsiųstas į koncentracijos stovyklą. Po Antrojo pasaulinio karo jis studijavo teisę ir ekonomiką, išitraukė į leidybos verslą.

VERSLO NAUJIENOS

Į didelę mugę – mažais žingsneliais

**RAMUNĖ LAPAS,
RAIMUNDAS MARIUS LAPAS**

Kovo 2–5 d. Čikagos milžiniškuose McCormick Place parodų rūmuose vėl šurmuliavo namų apyvokos reikmenų mugė – 116-oji Amerikos istorijoje. Pastaruosius 75 metus ją rengia „International Housewares Association“ (IHA). Kasmetiniame renginyje tradiciškai pristatomi naujausi namams ir jų aplinkai skirti gaminiai – tai, ką dar tik išvysime įvairių kraštų parduotuvėse ir dizaino galerijose. Vykome ten ne tik pasidairyti gražiausių, išradingiausių daiktų, bet ir paieškoti lietuviškų pėdsakų.

International Home & Housewares Show” – vienas didžiausių pramoninių renginių Čikagoje. Šiame metinė mugė sutraukė 2,137 dalyvius (apie 500 – naujų) iš daugiau kaip 100 valstybių. Apie 30 proc. dalyvių atvyko iš užsienio. Atskirus standus ar paviljonus turėjo Brazilija, Kolumbija, Prancūzija, Hong Kongas, Italija, Japonija, Tailandas bei Turkija. Keturias dienas vyko ne tik žvalgybos, pirkimo-pardavimo sandėriai, bet ir naujų produktų pristatymai, paskaitos, konkursai ir jų laimėtojų apdovanojimai, garsiausių kulinarių virimo programos, knygų pasirašymai, kokteilių pobūviai ir kiti renginiai, kuriais siekta suvesti gamintoją su pirkėju ar žiniasklaida, parodyti, paaiškinti, sudominti nauju gaminiu. Ne mažai renginių vyko Innovation Theater, šalia kurio galima buvo apžiūrėti ir specialias parodas: „IHA Innovation Awards“, „Global Innovation Awards“ (gia), „Going Green“, „Pantone ColorWatch“ bei „2013 Student Design Competition“. Ši Lakeside Center dalis – Amerikos lietuvių Viktorijos Kašubaitės-Matrangos „valdos“.

**Parodos ašis – energinga
Amerikos lietuvių**

Čikagoje gimusi Viktorija Kašubaitė-Matranga – menotyrininkė, vadovė, žurnalistė. Manote, kad ji, „muziejininkė“, šluosto dulkes nuo senų eksponatų? Toks galvojimas labai nutolęs nuo tiesos. Nuo 1992 m. – jau beveik 21-erius metus – Viktorija yra Čikagos priemiestyje įsikūrusio IHA programų koordinatorė. Nuo pat pradžių ji pradėjo rengti studentų konkursus „Student Design Competition“. Šiame metinė mugė vadovaujama programa pažymėjo savo 20-metį. Viktorijos išvalgumo dėka jau per 100 studentų šiame konkurse buvo įvertinti apdovanojimais ir įsitvirtino mokslo bei pramonės pasaulyje. Kasmetinė IHA parodos lietuvių koordinuoja ne tik studentų konkursus, ji taip pat ruošia „Going Green“ bei „Pantone ColorWatch“ parodas, rengia Innovation Theater programas, vadovauja profesiniams renginiams „Design Defined“, „Designed Table“ bei „Design ALIVE“. Na, o už IHA ribų Viktorija užsiima ir kita veikla. Ji prisidėjo kuriant dokumentinių filmų ciklą „The Power of Design“, kuriame pasako-

jama apie 30-ties dizainerių kūrybą. Nesvetima ši Amerikos lietuvių ir leidybos pasaulyje – 1997 m. ji išleido knygą „America at Home: A Celebration of Twentieth Century Housewares“. Tai unikali namų apyvokos reikmenų evoliucijos studija, atspindinti gyvenimo stiliaus, moterų pasaulio, technologijų bei rinkodaros pokyčius. Viktorija Matranga – nuolatinė pasikaitininkė buities istorijos klausimais, dažnai pasirodanti televizijos ekranuose, profesinėje spaudoje cituojama kaip šios srities specialistė.

Kovo 3 d., kai vestibulyje, šalia 2013 metais apdovanotų studentų darbų, didelis būrys bendradarbių, mokinių, jų tėvų bei parodos lankytojų kėlė šampano taures už studentų programos sėkmę, Viktorija buvo laiminga – jos „kūdikis“ ne tik išgyveno, bet užaugo, subrendo ir buvo pripažintas. Ilgiausių metų šiam ir kitiems jos projektams!

**Prieskonių sutvarkymas
ir lino užkalbėjimas**

Prieš dvejus metus įkūrė bendrovę „Sensible Designs Online Inc.“, tėvas ir dukra Gintautas ir Kristina Burokai pernai pirmą kartą pasirodė mugėje pristatydami „SpiceStor Organizer System“ – įvairių dydžių nelūžtančios plastmasės lakštus su gnybtais, kurie laiko standartinius Amerikoje plačiai pardavinėjamus prieskonių buteliukus („McCormick“, „Penzeys Spices“ ir kt.). 20, 40 – pagal jūsų pasirinkimą. Juos galima pakabinti virtuvinėje spintelėje, įtaisyti gilesniame stalčiuje, padėti sandėliuke ant lentynos, papildomus gnybtus pritaisyti tiesiai ant spintelės durų – apgalvoti visi variantai. Susidomėjimas jų išradimu praėjusiais metais buvo didelis, ir dabar, praėjus metams, Burokai jau gali pasigirti, kad jų išradimą pardavinėja Amazon.com., Buy.com. ir kitos didesnės bei mažesnės internetinės svetainės. Dažnai „SpiceStor“ minimas geriausiai perkamų (best sellers) produktų sąrašė. Šiame metinė mugėje jų sukurtai „SpiceStor Organizer System“ atstovavo „6 Ideas Inc.“. Patys Burokai dalyvavo svečių teisėmis, naujus produktus šioje mugėje jie nutarė pristatinti kas antrus metus.

Aplankėme ir dizaino studiją „Teroforma“ iš Norwalk, CT – įsitikinti,

„Stuga“ prijuostė studijos „Teroforma“ užsakymu buvo išauta Lietuvoje.

„International Home & Housewares Show“ atvira naujovėms.

kad, kaip ir pernai, jie bendradarbiauja su lino perdirbimo įmone Lietuvoje. Taip! Netoli Biržų įsikūrusi AB „Siūlas“ – seniausia lininio pluošto gaminių gamykla Lietuvoje, veikianti nuo 1928 metų – vis dar audžia servetėles, paklotėlius, virtuvinius rankšluosčius pagal studijos dailininkų sukurtus projektus.

Be cukraus ir be sirupo

Šiame metinė parodoje mūsų laukė kitas atradimas – Audra Bielskutė. 2006 m. baigusi Purdue University, Audra, kartu su partneriu T. J. Thomas, 2009 m. Čikagoje įkūrė „Studio Murmur“. Jaunų dizainerių tikslas – išradinėti ir kurti tai, kas palengvina mūsų kasdieninį gyvenimą. IHA pa-

gale, „Epicurean Cutting Surfaces“ paviljone, buvo išstatytas ir Audros sukurtas lauko baldas, pavadintas „Sofa # 9“. Jo gamybai, beje, buvo panaudoti perdirbti plastikiniai pieno buteliai. Nors Audra Bielskutė ir buvo mūsų malonus atradimas, teisybės dėlei reikia pasakyti, kad ji šioje parodoje – ne naujokė. Pirmieji linijos „ZingAnything“ gaminiai mugėje buvo pristatyti 2011 m., dalyvavo ji ir praėjusiais metais. Šios linijos produktų atsiras ir daugiau – štai mugėje Audrai buvo pasiūlyta ką nors panašaus sukurti vaikams. Dizaineriui buvo smagu ir pačiai pasižmonėti, susipažinti su kitų darbais, pajusti naujas kryptis.

Kitąmet lietuvių bus daugiau?

Įdomu, kad IHA direktorių taryboje taip pat yra viena lietuviška pavardė – Jay Žilinskas. Amerikos lietuvis dirba vykdomuoju direktoriumi bendrovėje „Meyer Corporation“ ir atsako už šio milžiniško virimo bei namų apyvokos reikmenų gamintojo darbą – nuo produktų vystymo iki pardavimo ir rinkodaros. Prieš 20 metų pradėjęs karjerą „Kitchen Aid“, Žilinskas jau 16 metų dirba „Meyer Corporation“ ir sugebėjo atvesti šią bendrovę į pirmaujančiųjų gretas. Beje, bendrovė gamina puodus bei keptuves populiarioms televizijos virimo laidų vedėjoms Paula Dean ir Rachel Ray.

Mudu nebuvo vienišeliai lietuviai, svečių teisėmis apsilankę šioje milžiniškoje mugėje. Priešpaskutinę parodos dieną susitikome su Lietuvos Respublikos garbės generaline konsule Cleveland Ingrida Bublione. Prityrusi verslininkė guodėsi, kad apie „International Home & Housewares Show“ visiškai nieko nežinojo LR diplomatinės atstovybės nei Čikagoje, nei Washington, DC. Stebėjosi jų pasyvumu – juk tai galimybė Lietuvos gamintojams „įkišti koją“ į pasaulinę rinką. Ji taip pat pastebėjo, kad „mugėje nėra nieko lietuviško“. Štai čia jau negalėjome sutikti ir Ingridai bei jos kolegai iš Lietuvos prekybos biuro Čikagoje Linui Klimavičiui surengėme mažytį pasivaikščiojimą po lietuviškuosius mugės kampelius. Jų ne daug, bet vis dėlto... Kitais metais, tikimės, bus daugiau, ir Lietuvos verslininkų atstovavimas neapsiribos lietuvių tautinių šokių lydimu alučiu Navy Pier.

Audros Bielskutės „Salad Zinger“.

rodoje buvo pristatyta „ZingAnything Inc.“ užsakymu sveikam gyvenimo būdui skleistai sukurta Audros gaminių linija. Tai ekologiniai plastmasiniai indai su skirtingais prietaiseliais apatinėje dalyje (spausti ar trinti prieskoniniams augalams, daržovėms, vaisiams, uogoms ir pan.): „Aqua Zinger“ praturtina geriamąjį vandenį uogų, vaisių sultimis, „Citrus Zinger“ suteikia gėrimui citrusinių skonį, „Vodka Zinger“ pritaikytas suplakti kokteilį, o „Salad Zinger“ – aromatingam ir natūraliam salotų padažiui pagaminti. Prie šių gražių buteliukų nuolat spietėsi parodos lankytojai, tad reikia manyti, jog Audra sulauks neblogų rezultatų. Kitame salės

Kovo 15-oji – Lietuvos Knygnešio diena

JANINA SURVILAITĖ

...Pakelėje vėjas ant Knygnešio paminklo
atskraidino Baltą obelį žiedą...

Tai reiškia nemirtingumą, – ištarė Mokytojas.

O ką reiškia žodis „Knygnešys“? – paklausė
Anūkas.

Kaip elementorius. Nebūtų Knygnešio – nebūtų lie-
tuviškos knygos.

Iš poemos

„Sakmė apie Knygnešį ir raudonąją rykštę“

Ką reiškia lietuviui jo asmens liudijimas? Lietuviškas pasas? Nenuostabu, jog šiuos dokumentus vis labiau sureikšminame. Jų vertė dvasiškai auga ir stiprėja. Galbūt tai nulemia pažintis su senaisiais archyvais, kur įamžintas skausmingas tautos kelias į prigimtinio Žodžio išsaugojimą? Nė viena tauta nėra praėjusi tokių kryžiaus kelių dėl savo raštijos išlaikymo kaip lietuviai. Knygnešio reikšmės niekas pasaulyje nesuranta taip, kaip ją suprantame mes.

Artėjant Lietuvos Knygnešio dienai, atsiverčiu archyvuose surinktos medžiagos kopijas apie savo senelį Knygnešį Martyną Survilą. Jis savarankiškai išmoko skaityti ir rašyti, todėl KGB archyvų protokoluose prie jo pavardės išskirtinai pažymėta: „Raštingas.“ Supraskime, jog tai žodžiui „pavojingas“ lygiavertis sinonimas.

Senelio sodyba priklausė Gaurės parapijai, per kurią tiesėsi Garšvų knygnešių kelias – patogi geografinė vietovė knygnešystei vystyti. Tai patvirtina prof. Antanas Tyla studijoje „Garšvų knygnešių draugija“, kur įdėtas ir to kelio žemėlapis. Trisdešimtmetis Martynas Survila ėmėsi pavojingo, tačiau Lietuvai reikalingo darbo – gabenti iš prūsų lietuviškas knygas. Pirmasis rašytinis šaltinis, kurį Lietuvos archyvuose radau, jog mano Senelis minimas kaip knygnešys, buvo Juozo Sakalausko prisiminimai apie škaplierninką Stanislovą Neteckį. Autorius rašė: „paskui knygas ir ką tik jis reikalavo Neteckiui ėmė nešioti knygnešys Martynas Survila...“

Sakalausko prisiminimuose sudomino kiti iškalbūs faktai: „1886 metų rugsėjo mėnesį su Neteckiu užsukome Tilžėje į Otono Mauderodės spaustuve, spausdinusią lietuviškas knygas lotynišku šriftu Didžiajai Lietuvai... Neteckis prisipirko maldaknygių, o aš už 25-kis rublius visokių knygučių ir laikraščių. Visą savo pirkinį nusiuntėme į Viešvilę pas kunigą, iš kur Martynas Survila, gyv. Varnaičiuose, Gaurės parapijoje visas knygas pernešė per sieną...“

Mažosios Lietuvos patriotas Martynas Jankus savo prisiminimuose rašė: „Apie 1884 metus, kuomet man pasisekė maldų knygas papiginti, tai pasirodė pas mane kaip pirmi knygų 'kontrabandininkai' Bieliakas (J. Bielinis), M. Survila, Kazanauskas...“

Iš Senelio bendražygių prisiminimų matyti keliai, kuriais pėsčias ar važiuotas su daraša kumelike jis keliaudavo ir kokie pavojai lydėdavo.

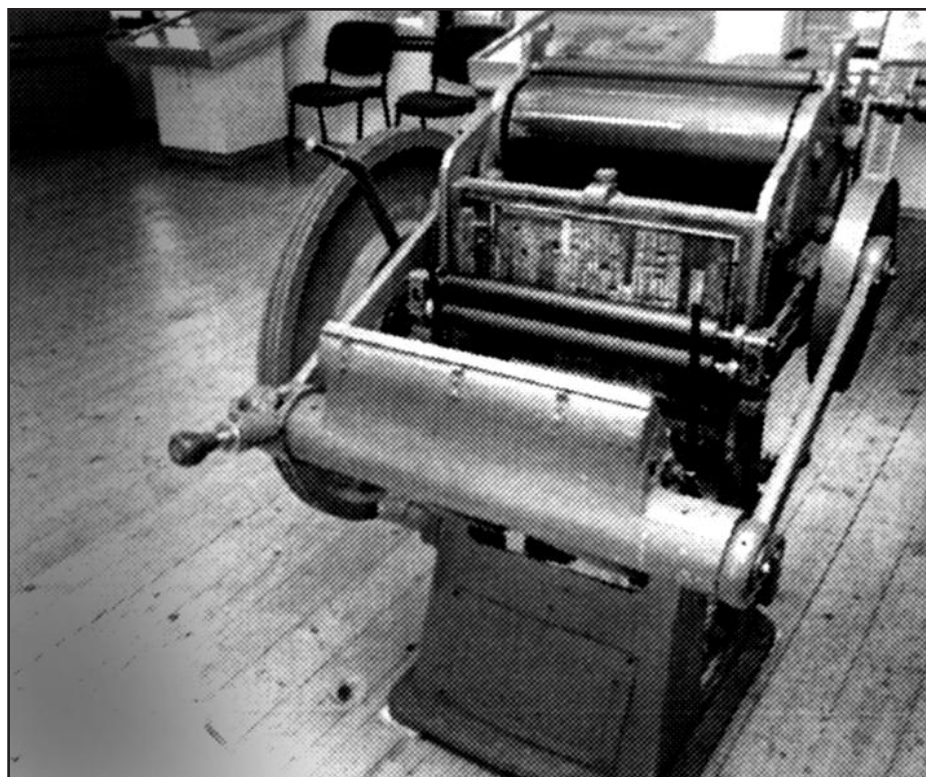
Suradau bylas apie Senelio suėmimus už draudžiamos lietuviškos literatūros gabenimą. Pirmą kartą Senelis caro žandarų buvo sulaikytas Tauragės muitinėje 1887 m. lapkričio mėnesį ir teisiamas Kauno gubernijos teisme. 1893 m. balandžio 19 d. Lietuvos pasienyje suėmus bendražygi Antaną Dikšą, buvo išaiškinta, jog 45-kios lietuviškos knygos buvo nešamos Survilos užsakymu. Rašoma, kad Survilos ryšuliuose rastas Adomo Žeimos leidinys, išleistas Tilžėje, „Maskolių nedorybės Kražiuose 1893“. Tai jau pavojingi politinio pasipriešinimo ženklai, už ką režimas Seneliui atleisti negalėjo! Daugiausia Survilos kuprinėje gulėjo mokymui skirtos knygelės: „Naujas lementorius su abrozėliais (Tilžė, 1899), maldaknygės, „Varpas“,

Vakaras LRS salėje 2012 m. gegužės 31 d. tema „Knygnešystės atspindžiai poezijoje ir ekrane“. Knygnešio Martyno Survilos vardinė premija įteikiama rašytojui V. Aleknai už knygą „Raseinių gimnazija“. Janina Survilaitė premiją įteikia rašytojo našlei L. Aleknienei. Šalia stovi Lietuvos knygnešio draugijos pirmininkė dr. Irena Kubilienė.

Knygnešys Martynas Survila ir Ona Survilienė.
Apie 1899 m.

Senovinė rankinė laikraščių ir knygų spausdinimo mašina Martyno Jankaus spaustuveje-muziejuje Bitėnuose.
ELTA nuotr.

„Baltasis erelis“ ir kt.

1894 m. žandarai pradėjo Kauno gubernijos teisme šešias bylas. Viena iš jų – Survilai, nuteisiant jį atsėdėti Archangelsko kalėjime. Caro kareiviai siautėjo. Prie Prūsijos sienos tankiai sustatyta sargyba buvo žiauri, knygnešių namuose buvo nuolat daromos kratos. „1899 m. spalio 8 dieną Pasienio žandarmerija darė kratą knygnešio M. Survila namuose ir surado 20 lietuviškų knygų... Survila buvo suimtas, o 1899 gruodžio 1 d. įvykęs teismas nubaudė pinigine bauda ir areštu. 1900 metų liepą caro paliepimu M. Survila ištremtas... į Rygą.“

Byloje Nr. 382 atskleidžiamas Survilos suėmimo aplinkybės. Joje – 189 puslapiai su įrašais „slaptai“. Pirmame puslapyje sukreivotas muitinės žandarų protokolas: „1895-tų metų spalio 28 dieną buvau nedideliame pasienio poste už 20 varstų nuo Jurbarko. Pasienio apsaugos valdininkai pastebėjo žmones einančius nuo Prūsijos. Susidūrę su pasieniečiais... palikę šešis ryšulius jie pabėgo atgal į Prūsiją...“ Buvo išaiškinta, kas buvo tie žmonės ir kokią turtą (apie 2,000 įvairiausių lietuviškų leidinių) nešėsi. Byloje užfiksuota, kad visi šie vyrai spaudą iš prūsų nešė aktyvaus knygnešio Survilos vadovaujami.

1901 m. liepos 7 d. knygnešį Survilą vėl suėmė. Namuose padarė kratą, tardė Tauragės daboklėje, po to perkėlė į Kauno kalėjimą. 1899 m. M. Survilos bylos Tauragės tardymo daboklės protokoluose rašoma: „Martynas Survila, Adomo, 42-jų metų amžiaus, gimęs Varnaičiuose kaime... Ten pat ir gyvena. Žemdirbys... Raštingas. Turi tris sūnus ir tris dukteris. Įvykdytas grupinis nusikaltimas (...). Apklaustas kaip kaltinamasis, Survila savęs kaltu nepripažino...“

1902 m. vasario 13 d. iš Justicijos ministerijos ypatingųjų bylų kanceliarijos atėjo žinia: „M. Survila nuteistas šešis mėnesius kalėti, o, baigus bausmę, uždrausta dvejus metus gyventi sostinėje Sankt Peterburge bei gubernijoje:

1902 m. spalio 23 d.

p. Vilniaus teismo prokurorui,
turiu garbės pranešti Jūsų didenybei, kad kaltinamasis valstybiniu nusikaltimu M. Survila, reikalaujant vyriausiajai kalėjimo valdybai (š. m. kovo 10 d. Rašto Nr. 287), 1902 m. birželio 1 d. iš Kauno kalėjimo etapu išsiųstas Sankt Peterburgo miesto komendanto dispozicijon, į Sankt Peterburgo miesto vienučių kalėjimą...“

Taigi, atlikęs bausmę, Survila buvo ištremtas į Jakaterinoslavsko guberniją. Apie laiką, praleistą Rusijos kalėjimuose, paliudija žemietis knygnešystės rėmėjas O. Bubėnas. (byla iš KGB archyvo: L.C.V.I.A. M.)

1902 m. Survilos tremtis buvo paskutinė. Sudėjus visų kalėjimų laiką, mano Senelis caro kalėjimuose kalėjo 7 metus. Neatsistebiu senelės Onos Survilienės pasiaukojimu vienai su 6 vaikais tvarkyti visus ūkio darbus!

Perskaičiusi Survilos bylas, įsitikinau, jog galiu Seneliu didžiuotis: nė vienoje byloje nebuvo įrašo, kad jis ką nors iš savo bendražygių išdavė, o kuprinės, be lietuviškų knygų, nieko daugiau irgi nebuvo rasta. Tad neturime tikėti sovietinių kolaborantų (net ir šiandien!) tebeskleidžiama propaganda, kad knygnešiai „buvo spekuliantai ir alkoholikai“ ir Knygnešių vardą įamžinti nereikia.

„Lietuvių spaudos draudimo metai (1864–1904) į mūsų istoriją įėjo kaip tautinės priespaudos įvaizdis, o knygnešiai – kaip pasišventusių kovotojų dėl savosios demokratinės kultūros sintezė ir simbolis“, – rašoma P. Rusecko fotoleidinyje „Knygnešys“, (1992 m., Valstybinis LC). Šiandieninėje Lietuvos politinėje kultūroje pirmosios Lietuvos valstybės kūrimo reikšmė yra neatskiriama susijusi su 1863 m. sukilimu, kurio jubiliejų šiais metais švenčiame, ir pasiaukojančia Lietuvos Knygnešių veikla.

KELEIVIAI

12

VYTAUTAS VOLERTAS

– Panarstyk tarp krūmų, paieškok šakelių, – paragino jis Zafarą. – Mano surinktos jau baigiasi, o balandžiukams dar reikia pavirti. Kai esu kartu su visais, yra kas valgyti parūpina. Atsiskyrus reikia pačiam tvarkytis. Karštame virale pritrūpsime duonos, pasidarysim gerą srėbą. Tada paukštelių kaulelius apčiulpsime. Būsime sotūs, galėsime kalbėti.

Taip jie pasisotino. Pradžioje Zafara jautėsi nedrąsiai ir stebėjosi, kad Matas, turtuolio sūnus, su ja kartu valgo, neliepęs tolėliau pasitraukti. Ir vėliau, kalbant ir tariantis, Alfiejaus jaunas munitininkas elgėsi su ja tarsi su lygia. Šnekučiavosi, klausinėjo apie namus, leido jai savo mintis ir abejones pareikšti, lyg Zafara būtų pamaldi sinagogos žydė. O kalbėti buvo ko, ypač kai Zafara išsidrąsino.

Matas buvo perskaitęs tėvo laišką ir sužinojęs paslaptį – Alfiejaus viduriuose esąs pilnas maišas kraujo. Šis maišas galįs kiekvienu momentu prakiuoti, tada tėvui ateitų mirtis. Taigi Matas turįs nedelsiant grįžti į namus, taip liepią visi paprasti rabinai, ir tarsi, kuris berniukus apipjausto, viską gydo ir net viduriuose mato. Matas šios žinios Zafarai neatskleidė, tik nurodė – eik tuojau atgal ir pasakyk tėvui, kad ir aš netrukus grįšiu. Dabar negaliu, nes esame Judėjoje, kur juza daug fariziejų ir kitokių Mokytojo priešų. Privalome jį saugoti, kol esame šiame krašte.

O kai Zafara atsipalaidavo, jos kamantinėjimams nebuvo galo. Pirmiausia, žinoma, išklausė Mato aiškinimą apie ją sujaučiusią išluptą akį ir giliai atsiduso. Ir Matas pradžioje, sakė jai, šios minties nesupratęs, ir jis stebėjėsi tokiu Mokytojo išsitarimu, bet vėliau išitikinęs, kad tai esąs tik palyginimas, rodąs nuodėmės žalą. Kilnaus Mokytojo pareiškimuose žiaurumai yra tik žodinis nusikaltėlio likimo pavaizdavimas, jei nenaudėlis nepaiso Dievo. Matas buvo malonus, jis daug jai paaiškino apie naują mokslą, beveik tiek, kiek pats buvo iš Mokytojo girdėjęs. Zafara suprato, kad ji yra lygi su kitais žmonėmis, su žydais, su graikais, asirais, finikiečiais, su visokiais kitokiais, apie kuriuos dar nieko negirdėjo. Ašarodama maldavo, kad ir jai būtų leista kartu keliauti, o visiems tiems, kurie bandytų Mokytojui pakenkti, ji išluptų abi akis. Ne, ne, ramino Matas, ji turinti grįžti į Kafarnaumą, duoti žinią jo tėvui, o tada lai elgiasi taip, kaip jai geriau atrodysia.

Nusiminusi, kad negali laikytis kartu su Mokytoja lydinčiu būriu, Zafara tą pačią naktį leidosi į namus. Tačiau širdyje nešėsi tvirtą pasiryžimą – atliks savo pareigą Alfiejui, praneš apie jo sūnų ir išeis iš tos švendryne pritūpusios trobelės. Ten ji vargsta pastumdėlės gyvenimą, yra pažeminta ir pajuokiamą, prieš kiekvieną žydą lankstosi už miežinės duonos trupinį, o Mokytojo artumoje taps žmogumi ir keliaus į Tėvo Karalystę, kaip yra žadama visiems vargšams.

Ir Matas išskubėjo savųjų prisivyti. Jis turėjo būti šalia Mokytojo, kad pavojaus metu jį apgintų. Aukštas ir tvirtas, jaunas ir drąsus buvo apsi-

sprendęs pats save už Mokytoją paaukoti. Nors ir iki šiolei dar kai kas vargino jo galvą, ir šiandien, pavyzdžiui, jis nesupranta, ką reiškia Mokytojo sakymas, kad jis esąs duona iš dangaus. Matas laukia, kada šitai paaiškės, laukia ir tiki. Tiki todėl, kad matė jo didelę galią. Matė savo akimis, ne iš kitų girdėjo. Kad ir tie du Jericho neregiai... Sėdėjo pakely ir šaukė – „Dovydo Sūnau!“ Mokytojas palietė jų akis, ir abu tuojau praregėjo. Matė Matas. Tai kaip netikėti žodžiais to, kurio pirštuose tiek gyvybės? Tiesa, kiti pasiklauso, pareina namo, apgalvoja ir nusprendžia – tikiu arba netikiu. Matas taip nemoka. Jis abejoja viskuo, kas jam neaišku, jo tikėjimas nėra staigaus jausmo kūrinys. Ką mato ir liečia, tą tiki. Mokytoju tiki, nes mato daug jo darbų. Mato abejojimas yra jo tikėjimo stiprybė.

***

Slinko neramios dienos. Baigdavosi viena irzli, kildavo kita tokia pati. Netoli laukė Velykos, Palestinos žydai traukė į Jeruzalę. Būriais traukė pėsčiai. Atsidriekę ant asiliukų nugarų kratėsi vyresnieji. Kai kada net vežimas keliu nuriedėdavo, turtingą rabiną su dulkių prisivėlusia barzda ir šalimais gulinčiu avinėliu ar ožiu šventyklon gabenąs.

Mokytojas, kelias dienas pailsėjęs Betanijoje, Lozoribus namuose, su apaštalais taip pat išsiruošė į Jeruzalę. Artėjant prie miesto, apie juos grūdosi didžiulė smalsuolių minia. Vieniems tai buvo proga pasišaipyti iš pagarsėjusio keistuolio, o kunigus ir fariziejus traukė galimybė jį suimti pagavus piktažodžiaujant. Tretieji, jo pasekėjai, laikėsi arti, kad išminties žodžių negirdomis nepraleistų ir, jei reikėtų, jį apgintų nuo šaipūnų ir piktadarių. Kelią kartais pastodavo įvairūs prieštarautojai, prikaišiodavo jam negirdėtus prasižengimus Įstatymui, bet jis savo begaline išmintimi juos sugėdydavo, o palankieji nustumdavo akiplėšas pašalin.

Šioje maišatyje kažkas sugriebė Matą už alkūnės, jis atsigrėžė ir pamatė išikabinusią Zafarą. Pyktelėjęs sušuko:

– Iš kur tu čia? Praėjo tik du šabai, kai išskubėjai, ir jau grįžai iš Kafarnaumo?

– Ten nėra ko būti nei man, nei tau. Tavo tėvas Alfiejus jau po žeme. Pasodino jį duobėje, marškoje suvnyiojo ir užkasė. Sėdint galima daugiau matyti, todėl jo nepaguldė.

– Ką pasakoji? – nusigando Matas. – Mano tėvas... mirė?

– Ne pats mirė. Tėvą Alfiejų užpuolė plėšikai, padegė munitine, o jį nukankino. Tavo žinios neperdaviau. Kai grįžau, Alfiejus jau duobėje sėdėjo.

– Galvažudžiai, nusikaltimų vergai, piktojo vaikai mano tėvą... Ko jiems reikėjo, ko ieškojo Kafarnaume?

– Jie nežino, ko ieško. Rabinas sako, kad keršija už savo vadą Barabą. Romėnai jį sugavo ir užrakino. Barabas visada prieš romėnus maištavo, visada munitines draskė.

Bus daugiau.

CHIRURGAI

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DANTŲ GYDYTOJAI

Dr. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101
Valandos susitarus

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliskai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

Apsilankykite
„Draugo“
internetinėje
svetainėje

www.draugas.org

Prieš 40 metų

Atkelta iš 3 psl.

tarnautojas Alexander Butterfield pareiškė, kad Nixon turėjo slaptą įrašymo sistemą, užrašantią visus Apvaliojo kabineto pokalbius ir pasikalbėjimus telefonu.

Abiejų pusių advokatų kova prieš ar už įrašytų juostų atidavimą specialiam prokurorui vyko daugiau

kaip metas, ir tai labai sumažino visuomenės pasitikėjimą prezidentu. 1974 m. Atstovų rūmų Teisingumo komitetas pradėjo apklausas dėl prezidento „impeachment“. Darėsi vis aiškiau, kad jo Nixon neišvengs, jei pats neatsistatydins iš prezidento pareigų. Ką Nixon ir padarė 1974 m. rugpjūčio 9 d. Jis mirė 1994 m. balandžio 22 d., palaidotas šalia savo žmonos Pat, mirusios 1993 m. birželio 22 d., tik keli žingsniai nuo vietos, kur jis buvo gimęs.

Eglė Juodvalkė, gyvenanti La Grange, IL, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Labai Jums ačiū už paramą.

Aldona A. Chesna, gyvenanti Fond Du Lac, WI, užsiprenumeravo „Draugą“ dar metams ir kartu su prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Labai ačiū už paramą.

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą **1-708-599-9680**

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI
Lithuania, Latvia, Estonia

Siuntinių priėmimo vietos:

Atlantic Express Chicago, 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919
Lithuanian Plaza, 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9866
Kunigaikščių Uželgia, 6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622
Bočių Menė, 14911 127th St., Lemont, IL 60439 (Dirba tik savaitgaliais)
Old Vilnius Café, 2601 75th St. Suite B, Darien, IL 60561 Tel: 630-324-6811
Rūta, 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882
Always With Flowers, 1138 B S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339
Eurus Deli, 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-4290
Kalyna, 338 S. Rohlwing Rd., Palatine, IL 60067 Tel: 847-776-7766
Balalaika Mundelein, 368 Townline Rd., Mundelein, IL 60060 Tel: 847-566-6660
Kalinka, 714 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-793-1000
Back to Nature, 303 E. Dundee Rd., Wheeling, IL 60090 Tel: 847-520-7777

Asmeninių siuntų tel.: **708-907-3000**

Siuntinių paėmimas iš namų: **630-774-2136**

Centrinio ofiso adresas.: **8801 S. 78th Ave, Bridgeview, IL 60455**

Stasys Lozoraitis su Marija ir Antanu Rudžiais Čikagoje.

Jono Kuprio nuotr.

Stasys Lozoraitis su giminėmis Kaune.

Romualdo Požerskio nuotr.

S. LOZORAITIS: VILTIES AMBASADORIUS – NUO NULIO Į ATEITĮ Aš atstovauju amžingąją Lietuvą, kuri buvo, yra ir bus – S. Lozoraitis

DANUTĖ VAIČIULAITYTĖ NOURSE

Lietuvių tautą ištikusios okupacijos ir ypač XX amžiaus okupacija bei po jos Lietuvą nuo Vakarų pasaulio atskyrusi geležinė uždanga – ypatingi laikai, iškėlę ypatingus žmones, vadovus, kurie, kaip rašoma naujoje knygoje apie Thomas Jefferson, turi „nepaprastą atsidadimą pagrindinei idėjai“. Lietuvos atveju ta idėja yra Lietuvos valstybė.

Pažvelgę į Lozoraičius iš istorinio taško, matome ypatingą patriotų ir diplomatų šeimą: trys Lozoraičių kartos, pradedant seneliu, Vinco Kudirkos bendražygiu Motiejumi Lozoraičiu (1866–1907), vėliau tėvu ir pagaliau – dviem sūnumis – visos gyvenimo labai dramatiškais aplinkybėmis ir tragikos ir džiaugsmo persunktais dešimtmečiais neeilinėse pareigose darbovosi Lietuvai. Visas trys Lozoraičių kartos su Lietuva sieja tas pats tikslas – tai trys tautos laisvei ir nepriklausomybei paskirti likimai. Visi visa širdimi ir protu mylėję savo Tėvynę, didesnę savo gyvenimo dalį buvo priversti praleisti svetur. Bet jie vis tiek atstovavo Lietuvai – per okupacijas, du pasaulinius karus, vėl okupacijas iki nepriklausomybės atkūrimo 1990 m. Tai unikalus atvejis tarptautinių santykių istorijoje – po to, kai šalis 1940 m. buvo aneksuota, Lietuvos diplomatinė tarnyba autonomišką veiklą tęsė penkiasdešimt metų. O kaip ta veikla išsilaikė, tai irgi unikalus atvejis.

Stasys Lozoraitis, jaunesnysis (gimė 1924 m. rugpjūčio 2 d. Berlyne, Vokietijoje, mirė 1994 m. birželio 13 d. Washington, DC) buvo Lietuvos valstybės veikėjas, lietuvių diplomatas, visuomenės veikėjas, išeivijos aktyvistas JAV ir Italijoje, politikas, „Vilties prezidentas“. Vytautas Landsbergis apie Stasį Lozoraitį, savo draugą ir bendražygi, rašė: „Žmogus yra tai, kuo jis gyvena, ko siekia, kuo tiki. Stasys Lozoraitis įkūnijo labai aiškų vieningumą, kuo jis gyveno, kuo jis tikėjo – tai Lietuvos idėja, Lietuvos prisikėlimas ir Lietuvos valstybė.“

Stasys Lozoraitis ne tik atstovavo, bet ir aktyviai dalyvavo Lietuvos valstybės atkūrimo bei įtvirtinimo pastangose. Apie tai liudija jo susirašinėjimai su Lietuvos Sąjūdžio ir atkurtos Lietuvos valstybės vadovybe, taip pat nurodymai – *pro memoria* – Lietuvos diplomatinės tarnybos pareigūnams, diplomatiniai laišakai bei vieši pasisakymai tiek dar prieš Nepriklausomybės atkūrimą, tiek ir siekiant jos įtvirtinimo.

Po studijų ir diplomatinės tarnybos Italijoje, Stasys Lozoraitis nuo 1983 iki 1991 metų buvo Lietuvos pasiuntinybės patarėjas Washington, DC, o 1991-aisiais (iki 1993 m.) tapo pirmuoju Lietuvos Respublikos ambasadoriumi JAV. Washington, DC pasiuntinybėje 1989 metais prasidėjo ypatingi laikai – pilni istorinių įvykių, judėjimo, emocijų ir noro veikti už idealus, didesnius už patį žmogų, kovoti iš

naujo už tėvynę. Nepriklausomybę atkūrus 1990 metais, Stasys Lozoraitis buvo ypatingas vadovas, pašaukęs mus veikti. Kai kurie mūsų turėjo garbę dirbti šalia jo tuo metu.

Kaip prasidėjo darbas Washington, DC? Ambasadorius Lozoraitis į tai atsakė pats 1991 metų interviu „Drauge“: „Mano pirmasis tikslas buvo atidaryti pasiuntinybę kiek galima didesniai lietuvių skaičiui ir padaryti iš jos bendrus namus, kuriuose kiekvienas galėtų rasti tai, ko jis nori: lietuvių – padrašinimo, dvasinės, politinės paramos. Amerikiečiai – informacijų, kontaktų su mūsų tautiečiais, su mūsų kraštu. Reikėjo ieškoti kontaktų su spaudos žmonėmis, su įvairiomis amerikiečių organizacijomis. Turiu pasakyti, kad man iš pat pradžių labai padėjo Amerikos lietuvių, visad pasiruošę dirbti, veikti, paremti. Kai atėjo istorinės dienos, kada atstatėm savo valstybės suverenumą ir nepriklausomybę, kovojome ne vieni. Tai buvo didelis visos lietuvių tautos nuopelnas. Dabar viskas, kas buvo pergyventa, matyta, dėl ko buvo kentėta, visa tai yra istorija.“

Pasiuntinybė tapo ambasada 1991 metais, darbo apimtis plėtėsi, ypač turizmo srityje išduodant pasus ir vizas. Toliau sekė verslas, kultūriniai ryšiai, kontaktai su Vyriausybe Lietuvoje. Itin svarbus uždavinys buvo informuoti spaudą, JAV Valstybės departamentą, federalines tarnybas, palaikyti ryšį su Lietuvos diplomatinėmis tarnybomis užsienyje, su Lietuvos užsienio reikalų ministerija bei Aukščiausiąja Taryba Vilniuje. Pasiuntinybės darbo krūvis per metus padvigubėjo.

Ilgus metus visa diplomatinė tarnyba buvo išlaikoma naudojant kuklius valstybinius išteklius. Tačiau tie ištekliai po 40 metų išseko. Nepriklausomybės atkūrimo metu Lietuvos ekonominė padėtis buvo sunkėjusi. Todėl pradėta galvoti, kaip išspręsti šią problemą. JAV valstybės departamentui pasiūlius, latviai sutiko suteikti nedidelę paskolą, kuri leistų dirbti likusioms misijoms. Lietuvos diplomatų padėtis buvo sunkesnė negu, sakykime, latvių, nes Lietuva turėjo daug daugiau diplomatinių bei konsulinių atstovybių visame pasaulyje. Turėti pinigai ilgainiui pasibaigė. Lietuvos aukso seniai nebuvo.

Vytautas Landsbergis rašo: „JAV buvo saugoma Lietuvos priklausanti 900 tūkstančių dolerių vertės aukso atsargų. Jų dalį JAV federalinis bankas kasmet atitirdavo mūsų valstybės konsulinėms misijoms išlaikyti, bet atlyginimai būdavo skiriami tik tiesiogiai prieškarinės LR Vyriausybės skirtiems pareigūnams. Per okupacijos pusamžį tas aukštas taip ir sutirpo.“ Ambasadorius Lozoraitis rašė: „Kovoje už Lietuvą niekada nepasiduoti. Jei reikia – pradėti iš naujo. Pradėti nuo nulio ir eiti toliau.“ Suprasdamas sunkią finansinę padėtį, jis ryžosi Lietuvos valstybei sumažinti našta, prašydamas Amerikos lietuvių paremti ambasados darbą. Jis pakvietė dvi konsultantes imtis lėšų telkimo

tarp Amerikos lietuvių, tai darė su tuometinio Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininko Vytauto Landsbergio žinia ir pritarimu.

V. Landsbergis apie to meto LR ambasadą Washington, DC rašo: „Lietuvos ambasada savo mašinos neturi. Nedaug kam žinoma, kaip centas po cento pavyko, ir kaip sutaupyta (...) užtenkamai (...) ambasadai išlaikyti po Nepriklausomybės atstatymo. Mažai kam žinomas ir tas faktas, kad pats S. Lozoraitis negaudavo atlyginimo... Tačiau iki pat nepriklausomybės atstatymo teko verstis pačiam, kliautis lietuvių bendruomenės užsienyje parama.“

1992 metais Lietuvos Vyriausybė negalėjo finansuoti nei ambasados, nei misijos. Tuo metu atsidarė nemažai naujų Lietuvos įstaigų, jų išlaikymas, ypač Vakarų Europoje, buvo nepaprastai brangus. Tada ambasadorius Lozoraitis rašė: „Štai kodėl dar ir dabar kreipiamės į Amerikos lietuvius ir prašome jų paramos. Jų atsakymas į mūsų prašymus yra nepaprastai jaudinantis. Neatsisako paremti ir tie lietuvių, kuriems kiekvienas doleris yra reikalingas. Esame gavę ir didelių aukų. Padėjo beveik visos mūsų organizacijos, labai pasidarbavo, kaip visada, Lietuvos Vyciai. Tautos Fondas pažadėjo duoti stambesnę sumą... Manau, kad mažai yra tokių misijų, kurios taip daug padaro su palyginti maža pinigų suma.“

Aukų rinkimas 1991–1993 metais buvo nuostabūs laikai su nuostabaus pasiaukojimo pavyzdžiais. Žinoma, buvo ir nuostabių kirminų (?), bet tai visur pasitaiko. Pati atplėsdavau laiškus, kartais su vienu doleriu ir ilgu, ranka rašytu laišku; priėmėme palikimus – žmonių paskutinius testamentus. Prie aukų rinkimo prisidėta ir didesnėmis aukomis, parėmė ir įvairūs fondai. Taip ambasada galėjo išsilaikyti: užmokėti sąskaitas, toliau dirbti. Tuo metu joje dirbo apie 8–13 žmonių už labai mažą arba be jokio atlyginimo ar normalių darbo sąlygų, ambasadorius – pats „net sandėlio sargo algos negaudamas“, rašė Kazys Saja.

Didžiausia mecenatė buvo Lozoraičio žmona Daniela. Už savo nemažus pinigus tuo metu ji išlaikė ambasados rūmus ir veiklą. Danielos Lozoraitienės pasiaukojimas už ne savo tautą yra atskira tema, tepasakysiu, jog šalia jos dirbau 20 metų, ir jos pasiaukojimas buvo visiškas ir lemiantis.

Lietuvos atkūrimo darbas buvo nelengvas ir reikalingas kiekvieno pastangų. Kol Lietuvos ekonomika atsigavo, ambasada turėjo pati ieškoti kelių, kaip išsilaikyti. Ir vėl kartoju: tai buvo ypatingi laikai, kai dirbo ypatingi vadovai, o mes turėjome progą būti ypatingais žmonėmis. Stasys Lozoraitis pripažino: „turiu pakartoti, būtina pabrėžti, kad Lietuvos Diplomatinės Tarnybos darbu užsienio lietuvių daugumos parama buvo pats svarbiausias faktorius“. Ambasados išsilaikymas tada yra tik vienas pavyzdys, kokį gilų tikėjimą, viltį ir meilę Lietuvai Stasys Lozoraitis įžiebė žmonių širdyse.

•••

Po 1993 metų įvykių – Prezidento rinkimų Lietuvoje ir ambasadoriaus Lozoraičio atšaukimo iš Washington, DC, po Stasio Lozoraičio mirties 1994 metais buvo įkurti įvairūs jo atminimo ir įamžinimo projektai. Daniela Lozoraitienė svarstė, kaip įamžinti Stasio Lozoraičio veiklą ir jo garbingos giminės tradicijas, ypač išsaugant tęstinumą. Ambasadoriui buvo ypač svarbu paruošti naują diplomatų kartą ir kuo greičiau.

1989 metais atkurto Vytauto Didžiojo universitete pradėtos politologijos studijos, o 2002 metais, Danielai Lozoraitienei pritariant ir palaikant, o Seton Hall University parėmus, VDU pradėta nauja magistrantūros studijų programa „Diplomatija ir tarptautiniai santykiai“. Taip Kaunas pratęsė pirmosios nepriklausomybės laikotarpio Lietuvos diplomatijos centro tradicijas. Steigiant bei vystant šias antras studijas, VDU akademinė bendruomenė jautė pareigą puoselėti to laikotarpio lietuvių diplomatų atminimą.

Nauja studijų programa pagal stojančiųjų skaičių kol kas yra pati populiariausia VDU, o jos absolventai sėkmingai dirbuoja Lietuvos užsienio reikalų ministerijoje, diplomatinėje tarnyboje, įvairiose organizacijose ir institucijose, susijusiose su tarptautinių ryšių plėtoje. Pradėjus studijų programą, jos geriausiai besimokantys studentai buvo skatinami Stasio Lozoraičio stipendija. Nuo 2011 metų Lozoraičių stipendija skiriama atlikti praktiką Lietuvos Respublikos ambasadoje Romoje. Ši stipendija turi didelį pasisekimą tarp programos magistrantų. Aktyviai prie jos įgyvendinimo prisideda diplomatai, atstovaujantys Lietuvai Italijoje. Šiuo metu praktiką Romoje atlieka antra VDU studentė.

Taip pat reikia paminėti, kad Danielos Lozoraitienės finasinės paramos dėka VDU pradėtas leisti mokslinis leidinys „Politikos mokslų almanachas“, kuriame skelbiami Lietuvos ir užsienio politikų straipsniai.

Nuo įkūrimo iki 2012 metų magistro programą „Diplomatija ir tarptautiniai santykiai“ baigė apie 150 absolventų. Apie pusę jų dirba diplomatinę arba panašaus pobūdžio darbą. Paminėsiu tik kai kuriuos iš jų. Kęstutis Vaškelevičius šiuo metu yra Lietuvos užsienio reikalų ministerijos Europos Sąjungos reikalų koordinavimo skyriaus pirmasis sekretorius, anksčiau dirbo LR ambasadoje Washington, DC ir Kišiniove, ėjo patarėjo pavaduotojo pareigas Prezidentūroje antrosios Valdo Adamkaus kadencijos metu. Antanas Venckus šiuo metu eina Užsienio reikalų ministerijos Tarptautinių ekonominių organizacijų skyriaus antrojo sekretoriaus pareigas. Mantas Jakimavičius yra Lietuvos nuolatinės atstovybės ES antrasis sekretorius; Šarūnė Kubiliūtė – Lietuvos ambasados Azerbaidžane antroji sekretorė, o Ieva Karpavičiūtė – LR nuolatinės atstovybės prie Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos antroji sekretorė.

Dalis programos absolventų sėkmingai dirba kitose ministerijose, universitetuose – mokslinį darbą, įstojo į doktorantūrą ir apgynė daktaro disertacijas. Lietuvos įstojimas į ES suteikė naujų galimybių plėtoti tarptautinius ryšius su užsienio universitetais. Akademinis gyvenimas papildoma naujomis aktyvumo formomis ir naujais moksliniais įvykiais. 2012 m. vasarą, remiant Europos Komisijai, VDU Politikos mokslų ir diploma-

tijos fakultete surengta tarptautinė vasaros mokykla. 2012 metų rugsėjo mėn. atverstas dar vienas puslapis programos istorijoje – nuo 2012/2013 mokslo metų visi programos dalykai dėstomi anglų kalba, o tarp besimokančių studentų yra keturi užsieniečiai. Dėkoju VDU programos direktoriui dr. Andrzej Pukszt, kuris pasidalino šia informacija.

Tai tik vienas iš projektų, skirtų įamžinti Stasio Lozoraičio ir jo garbingos šeimos tradicijas, tikint, kad jos pasieks dabartines ir ateinančias kartas. Po Danielos Lozoraitienės mirties 2010 m. gale, padedant jos šeimai ir Lietuvos ambasadoriui Italijoje, iš Lozoraitienės namų Romoje paskirstėme viską, kas turėjo sugrįžti į Lietuvą. Persiuntėme likusius šeimos ir diplomatinės archyvas, istorinę medžiagą, daugybę knygų, paveikslų, baldų ir kitų dalykų, kurie praturtins Lietuvos bei jos diplomatinės tarnybos istoriją. Ties šiuo projektu dirbau kartu su ambasadoriumi Vytautu Žaliu, tada dirbusiu URM Vilniuje, ir su Asta Petraityte Brėdiene, per kurios rūpestingas rankas nemažai medžiagos pateko į VDU ašą S Lozoraičių muziejų Kaune, kur įkurtas Danielos Lozoraitienės archyvas ir nuolat veikianti paroda.

Baigdama noriu pasiremti Danielos Lozoraitienės žodžiais, pasak kurių, Stasys Lozoraitis niekad nebuvo žmogus be tautos, jis visada turėjo tautą ir kovojo siekdamas ją atgauti. Jis sakė: „Aš atstovauju amžiną Lietuvą, kuri buvo, yra ir bus.“ Savo diplomatinės tarnybos metu, panašiai, kaip jo tėvas, brolis ir senelis, ištvėrė sunkiausias aplinkybes, vadovaudamasis viena idėja, neieškodamas garbės nei pasitenkinimo, nei normalumo ar materialaus pelno.

Prezidentas Valdas Adamkus rašė: „Tęsdamas garbingas giminės tradicijas, jis visą gyvenimą liko vilties ambasadoriumi – užkariautos valstybės atstovu, primenančiu pasauliui Lietuvos skaudulius ir nesąžiningą elgesį su maža tauta... Saugojo Lietuvos simbolius ateities kartoms. Vilties ambasadorių žmonės pavadino vilties prezidentu. Kiek žinome istorinių asmenybių, kurios iš savosios tautos, savosios valstybės žmonių būtų pelniusios tokį gilų ir šiltą vardą? Šis vardas liks žmonių atminty ir istorijos vadovėliuose kaip gražiausia padėka ir dovana žmogui, paaukojusiam savajai tautai nei daug, nei mažai – visą savo gyvenimą.“

Dėkoju už suteiktą progą pažvelgti į istorinius įvykius ir žmones, ir į tas pastangas, idėjas ir vertybes, kurios palaikė ir juos, ir Lietuvą. Tikiuosi, kad ateities diplomatijos kartoms kelias bus lengvesnis, bet, jeigu ir būtų sunkesnių dienų, kelyje, vedančiame pirmyn, yra daug rodyklių, ir gal jo kaina nebus tokia aukšta.

Daugiau apie VDU programas galite daugiau sužinoti www.vdu.lt.

Asmenys, norintys padidinti Ambasadoriaus Stasio Lozoraičio stipendijų fondą aukas gali siųsti adresu: Lietuvių Fondas, 14911 127th Street, Lemont, IL 60439. Daugiau informacijos galite rasti: www.lithuanianfoundation.org.

Pranešimas skaitytas Lietuvos Respublikos ambasadoje JAV, Washington, DC surengtoje konferencijoje „Lietuvos diplomatija JAV: tarpukariu ir už geležinės uždangos“, 2012 m. spalio 26 d.

A † A VITALIUS LEKECKAS

Mirė 2013 m. kovo 7 d.

Gyveno Burbank, IL.

Gimė Lietuvoje.

Nuliūdę liko: žmona Aldona Rudžinskytė; krikšto sūnus Romas Rupinskas su žmona Laima; krikšto duktė Aldona Biškys Kanadoje; sūnėnas Vytautas Lekeckas Lietuvoje; dukterėčia Aldona Ponganienė Lietuvoje; švogeriš Aleksandras Rudžinskas Lietuvoje.

A. a. Vitalius bus pašarvotas šeštadienį, kovo 16 d. 10 val. ryto Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje, Marquette Park, kurioje 11 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios. Po šv. Mišių velionis bus palaidotas Šv. Kazimiero kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdusi šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600 arba www.petkusfuneralhomes.com

Pranešame draugams ir pažįstamiems, kad mūsų brangi Mama ir Močiutė

A † A DOMITELLA (DANA) JURĖNIENĖ

Apleido šį pasaulį 2013 m. kovo 10 d., sulaukusi gilios senatvės. Gyveno Wyoming, anksčiau Marquette Park ir Floridoje.

Gimė New York.

Nuliūdę liko: sūnus Šarūnas, duktė Zina su vyru Kęstučiu Bagdonu, anūikai Petras ir Aušrinė, duktė Žiba Ginsberg su vyru Fred, duktė Danutė Urbonavičienė Lietuvoje.

A. a. Dana ilgą laiką priklausė Čikagos lietuvių operai. Mėgo muziką, gamtą ir keliauti.

Atsisveikinimas įvyks penktadienį, kovo 15 d. 11 val. ryto Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje, Marquette Park. Gedulingos šv. Mišios bus aukojamos 12 val. p. p.

Velionė bus palaidota Šv. Kazimiero kapinėse.

Kviečiame draugus ir pažįstamus dalyvauti.

Nuliūdusi šeima ir artimieji

D. Grybauskaitė

Atkelta iš 3 psl.

Lietuva turėtų imtis permąstymo šioje srityje?

– Prieš trejus metus keliau šį klausimą buvusiam Vyriausybei ir, deja, ji neišdrįso padaryti reformų socialinėje srityje. Tiek ir tokio dydžio globos namai yra sovietinis palikimas. Dėl šios problemos Lietuva buvo ne kartą kritikuota Europos organizacijų. Padėtis nesikeitė dėl mentaliteto, požiūrio ir finansų – globos įstai gose vaiko su negalia krepšelis yra per 2,000 Lt/mėn. (kai šeimoje mokama 520 Lt/mėn. už vaiką) ir visiškai aišku, kodėl kai kurios savivaldybės nori turėti kuo didesnius globos namus, negalvodamos apie vaikų gerovę. Ventos globos namų mergaitės atvejais tik išryškino neprižiūrėtos sistemos problemą. (...) Tikiuosi, kad naujoji ministrė imsis priemonių ne tik Ventos namų atveju, bet ir apskritai. Lietuvoje yra per 100 globos namų ir per 4,000 vaikų juose, ir valstybei labai brangu juos išlaikyti. Duokime finansinę motyvą šeimoms, kad vaikai galėtų augti šeimose drauge su kitais vaikais.

– Kovotojų už homoseksualų teisių veikla, jų noras rengti eitynes – tarsi raudonas skuduras nacionalistams. Kovo 11-ąją greičiausiai vėl išvysime nacionalistiškai nusiteikusio jaunimo eitynes. Ką manote apie tokius šūkius kaip „Lietuva – lietuviams“? Ar tokios eitynės yra pilietiškumo, ar visuomenės radikalėjimo išraiška?

– Norėčiau kritiškiau įvertinti Jūsų klausimą. Jūs pasakėte nacionalistai, o aš juos pavadinau tautiniu jaunimu. Jei tas tautinis jaunimas kalba apie patriotizmą, nežeidžia kitų piliečių ir nediskriminuoja jokiais šūkiais, tai yra sveikintina, kodėl ne. Bet jei atsiras šūkiai, kurie grasina kitoms grupėms arba mažumoms, tai jau yra negerai ir netoleruotina. Jei jaunimas nori parodyti meilę Lietuvai gatvėse, neskriausdamas kitų, be įžeidžiančių šūkių, nemanau, kad reikėtų tai smerkti. O šūkį „Lietuva – lietuviams“ vertinčiau atsargiai. Analogija daroma su panašiu Antrojo pasaulinio karo Vokietijos šūkiu, nukreiptu prieš žydų tautybės žmones. Tai labai nemaloni istorinė alegorija. Kiek žinau, yra dar antra šio šūkio dalis „Lietuviai – Lietuvai“. Jų vietoje labiau naudčiau antrąją šūkio dalį, o ne pirmą.

– Dėkoju už pokalbį.

Sutrupinta

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

■ **Brighton Park Švč. Mergelės Marijos** Nekaltojo Prasidėjimo bažnyčioje (2745 W. 44th St., Chicago, IL) penktadienį, kovo 15 d., 3 val. p. p. kun. Gediminas Keršys ves Gavėnios rekolekcijas.

■ **Brighton Park Švč. Mergelės Marijos** Nekaltojo Prasidėjimo bažnyčioje (2745 W. 44th St., Chicago, IL) sekmadienį, kovo 17 d., 10 val. r. šv. Mišias atnašaus kun. Gediminas Keršys. Po pamaldų parapijos Mozerio salėje dr. Vilija Kerelytė skaitys paskaitą „Mityba ir maitinimas papildai“. Bus kavutė.

■ **Švč. Mergelės Marijos Gimimo** parapijos bažnyčioje (Marquette Park) kovo 16 d., šeštadienį, 3 val. p. p. kun. Gediminas Keršys ves Gavėnios rekolekcijas. Kviečiame dalyvauti Susitaikymo sakramento pamaldose. Didįjį šeštadienį, kovo 30 d., išpažinčių nebus klausoma.

■ **Kovo 17 d., sekmadienį, po 11 val.** r. šv. Mišių Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos salėje (Marquette Park) atidaroma Birutės Valasevičienės rankų darbo kilimų paroda. Kviečiame apsilankyti. Pasivažišime kavute.

■ **Penktadienį, kovo 22 d., 7 val. v.** Balzeko lietuvių kultūros muziejuje (6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629) bus rodomas Laimos Pangonytės ir Roberto Verbos filmas „Lituanikos sparnai“ (1983 m.; trukmė – 20 min.). Dokumentiniame filme atkurta Dariaus ir Girėno skrydžio per Atlantą istorija. Įėjimas – 5 dol. Tel. pasiteirauti: 773-582-6500.

■ **LTSC taryba ir valdyba kviečia į** Lituanistikos tyrimo ir studijų centro 30 metų sukakties parodą-minėjimą, įvyksiantį kovo 24 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p. Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL). LTSC tarybos pirmininkas dr. Robertas Vitas skaitys paskaitą „LTSC trisdešimtmetis ir mokslo svarba išeivijos lietuvių gyvenime“. Po to – parodos atidarymas, vaišės.

■ **Ateitininkų šalpos fondo suvažiavimas** vyks Ateitininkų namuose (1380 Castlewood Dr., Lemont, IL 60439) balandžio 6 d. Po suvažiavimo 6 val. v. bus tradicinė ASF vakarienė. Kviečiame visus. Apie dalyvavimą vakarieneje prašoma pranešti tel. 708-712-7112 (Pranutė Domanskienė).

■ **Pasaulio lietuvių centro Moterų** renginių komitetas tradicines Atvelykio vaišes ruošia sekmadienį, balandžio 7 d., 12:30 val. p. p. PLC didžiojoje salėje. Kviečiame visus kartu su mumis smagiai praleisti popietę. Vietas užsisakyti galite tel. 630-257-8787.

IŠ ARTI IR TOLI...

■ **Lietuvių tautodailės instituto New York** skyrius kartu su Apreiškimo parapija sekmadienį, kovo 17 d., po 10 val. r. šv. Mišių kviečia į verbų pamoką, kuri vyks Apreiškimo parapijos apatinėje salėje (259 N 5th St., Brooklyn, NY 11211). Visi yra kviečiami dalyvauti. Jeigu turite džiiovintų gėlių, prašome atnešti, jei ne, užteks Jūsų gerų norų!

■ **Detroit parapijos švietimo komitetas** kviečia kovo 22–24 dienomis atvykti į Dainavos stovyklos rekolekcijas, kurias ves brolis Lukas Laniauskas, SJ. Kaina – 50 dol. už savaitgalį, 30 dol. už šeštadienį. Registruotis pas Rūtą Mikulionienę el. paštu: rutamik@yahoo.com

■ **Šeštadienį, kovo 23 d., 12–4:30 val.** p. p. kviečiame visus atvykti į Kaziuko mugę, kurią ruošia Washington, DC skautai, židinetės, skautai vyčiai ir akademikai. Mugė vyks Latvių salėje (400 Hurley Ave., Rockville, MD). Norintys prekiauti stalus gali užsisakyti pas Meilę Mickienę tel. 703-786-5070 arba el. paštu: paulm@xppt.com

■ **Lietuvos generalinis konsulas New York** praneša, kad priešvėlykinę savaitę New York lankysis Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius. Susitikimas su ministru vyks kovo 26 d., antradienį, 7 val. v. Susivienijimo lietuvių Amerikoje (SLA) patalpose (307 W 30th St., New York, NY 10001). Apie dalyvavimą prašoma pranešti el. paštu: kons.niujorkas@urm.lt iki kovo 22 d.

■ **Lietuvos Respublikos ambasada JAV ir ŠALFASS** kviečia dalyvauti krepšinio turnyre „Lituanica-80. Krepšinio taurė“ kovo 30 d., šeštadienį, nuo 10 val. r. iki 6 val. v. Columbia Heights Education Campus (3101 16th St. NW, Washington, DC 20010). Komandų registracija vyks iki kovo 20 d. el. paštu: rytupakrante@yahoo.com arba tel. 203-895-7147. Čekius prašome rašyti: „LAC NJ sports club“ ir siųsti adresu: Laurynas R. Misevičius, 37 Elliot Pl., Edison, NJ 08817. Po varžybų, 7 val. v. maloniai kviečiame į turnyro apdovanojimą vakarą, kuris vyks LR ambasadoje (2622 16th St., NW, Washington, DC 20009). Vakarą svečias – krepšininkas Jonas Valančiūnas.

■ **Balandžio 14 d. 2 val. p. p. kviečiame** į Vytauto V. Landsbergio ir levos Narkutės koncertą, skirtą Neringos stovyklai paremti. Koncertas vyks Fontbonne Academy (930 Brook Rd., Milton, MA 02186). Norinčius paremti stovyklą, prašoma auką siųsti adresu: Neringa, 600 Liberty Hwy, Putnam, CT 06260 (čekį rašyti Neringa, Inc. vardu).

Remkime Draugo fondą

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo“ laikraštį.

Prisiminkite Draugo fondą savo testamente. Keletas stambesnių palikimų užtikrins laikraščio gyvavimą daugeliui metų!

Draugo fondas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 • tel: 773-585-9500

Smagiai nusiteikę ALIAS slidinėjotojai Alpine Valley, WI.

ALIAS archyvo nuotr.

Kasmet Amerikos lietuvių inžinierių ir architektų sąjunga (ALIAS) pakviečia mėgėjus į vienos dienos slidinėjimo išvyką. Esame išbandę visas arčiau Čikagos esančias slidinėjimo bazines, bet labiausiai pamėgome Alpine Valley, WI, ir jau daug metų važiuojame ten. Susirinkome gražius būrelis slidinėjotojų. Savaitgalis pasitaikė puikus. Prieš keletą dienų gausiai pasnigo, tai galėjome džiaugtis šviežiu, natūraliu sniegu padengtomis trasomis. Saulutė glostė mus visą dieną, bet sniego netirpdė, tai slidinėjimo sąlygos buvo kuo puikiausios. Net priešpiečių pertraukėlės metu susirinkome ne kavinės viduje, kaip visuomet, o prie lauke stovinčių stalų. Visokių orų praeity pasitaikydavo – slidinėjome ir prie minusinės temperatūros, ir lietui lyjant, ir sningant, ir pučiant stipriam vėjui. Tokie puikūs orai, kai tiesiog pabūti gamtoje didelis malonumas, ne taip dažnai mus lepindavo. O ką jau kalbėti apie slidinėjimą tokiomis sąlygomis! Dėkojome Dievui už tokį palankų orą ir kad grįžome visi sveiki ir laimingi!

Aurelija Dobrovolskienė

IV JAV lietuvių katalikų sielovados konferencija „Jėzaus Kristaus pašaukti (Rom 1:6); Pasauliečių vaidmuo Bažnyčios pastoracijoje“

Prel. Edmundas J. Putrimas.

Konferencija vyks balandžio 12–13 dienomis. **Balandžio 12 d. 7 val. v.** – Vigilijos maldos vakaras Pal. Jurgio Matulaičio misijoje (14911 W. 127th St., Lemont, IL).

Balandžio 13 d. Ateitininkų namuose (1380 Castlewood Dr., Lemont, IL) 8:30 val. r. – registracija/kavutė; 9 val. r. – sveikinimai, programos pradžia; 12:30 val. p. p. – pietūs; 4:30 val. p. p. – konferencijos pabaiga; 5 val. p. p. – šv. Mišios Pal. Jurgio Matulaičio misijoje.

Garbės viešnia – URM Užsienio lietuvių departamento ambasadorė ypatingiems pavedimams Gintė Damušytė.

Prašoma **užsiregistruoti iki balandžio 1 d.** Pal. Jurgio Matulaičio misijos raštinėje tel. 630-257-5613 arba el. paštu: matulaitmission@sbcglobal.net. Registracijos mokestis – 25 dol.

Pranešame, kad LF 2013 metų paramos prašymų elektroninės anketos yra pateiktos LF svetainėje: www.LietuviuFondas.org

Paramos paraiškų priėmimo data yra **2013 m. balandžio 15 d.**

Lietuvių Fondo adresas: **14911 127th St., Lemont, IL 60439, tel. 630-257-1616**

IEŠKO GIMINIŲ

Giminės Lietuvoje ieško **Jono Gramo** ir tikisi, kad atsilieps jį pažinojusieji. Po ilgų ieškojimų iš Vokietijos Raudonojo kryžiaus atėjo atsakymas, kad J. Gramas pokario metais galėjo būti emigravęs į Australiją arba Ameriką. J. Gramas gimė 1926 m. Lietuvoje, Marijampolės apskrityje, yra baigęs Marijampolės Rygiškių Jono gimnaziją. Jo ieško Lietuvoje gyvenanti sesuo Onutė Gramaitė.

Ką nors žinančius apie J. Gramą, prašome pranešti Redai Krunkaitytei (Onutės Gramaitės dukrai) adresu: **Ramygalos g. 48–28, 36230 Panevėžys, Lietuva arba el. paštu: krunkaityte@delfi.lt. Tel. Lietuvoje: +370-45 434481.**

SKELBIMAI

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Bank,** 2212 West Cermak Road. **Tel. (773) 847-7747**

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100

„Draugo“ tel. 773-585-9500